

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

Wizerunek Polski i Polaków na Słowacji

Raport ARC Rynek i Opinia
na zlecenie Polskiej Organizacji Turystycznej

Warszawa, listopad 2021

Spis treści

Ogólne informacje o badaniu.....	3
Cele badania.....	3
Metodologia i próba badania.....	3
Kluczowe wnioski	4
Wizerunek Polski.....	6
Postrzeganie Polaków	14
Zainteresowanie skorzystaniem z oferty turystycznej Polski	16
Doświadczenia odwiedzających po ostatniej wizycie w Polsce.....	21
Otoczenie konkurencyjne – Czechy, Węgry i inne kraje Europy	25
Preferencje i zachowania związane z turystyką.....	27
Wyjazdy turystyczne Słowaków	38
Aneks: wybrane tabele wynikowe	44

Ogólne informacje o badaniu

Cele badania

Realizacja badania na rynku czeskim ma bezpośredni związek z planowanym przez Polską Organizację Turystyczną rozszerzeniem działań promocyjnych na rynku słowackim. Badanie miało na celu zbadanie wizerunku Polski wśród mieszkańców Słowacji. Szczegółowe elementy badania dotyczyły następujących zagadnień:

- aktywność turystyczna Słowaków;
- ogólna wiedza o Polsce i wizerunek Polski: mocne i słabe strony, potencjał i ograniczenia;
- wizerunek turystycznej marki Polski: postrzeganie Polski jako destynacji, znajomość produktów turystycznych, doświadczenia z podróży do Polski, zainteresowanie skorzystaniem z oferty turystycznej Polski;
- analiza otoczenia konkurencyjnego turystycznej marki Polski (Niemcy, Węgry, Austria, Czechy)
- preferencje i zachowania związane z turystyką, model podejmowania decyzji o wyjazdach, źródeł informacji o destynacjach i ofercie turystycznej.
- określenie grup docelowych do działań promocyjnych

Metodologia i próba badania

W ramach projektu przeprowadzono dwa rodzaje badań:

- badanie jakościowe:
 - grupa fokusowa (N=1 FGI) zostały zrealizowane w dniu 21 października 2021 r. w Bratysławie.
 - wywiady zostały zrealizowane w języku słowackim, tłumaczone symultanicznie na język polski;
 - uczestnikami grup byli mieszkańcy Słowacji, kobiety i mężczyźni w wieku 25-55 lat, z wykształceniem średnim lub wyższym, którzy przynajmniej raz w roku wyjeżdżają za granicę turystycznie i przebywają w odwiedzanym kraju przez co najmniej jedną noc.
- badanie ilościowe:

- o badanie zrealizowane metodą CAWI (Computer Aided Web Interviews) na reprezentatywnej próbie mieszkańców Słowacji w dniach 27 października – 3 listopada 2021 r.;
- o zrealizowano łącznie 500 wywiadów.

Kluczowe wnioski

- Ogólny poziom wiedzy Słowaków o Polsce kształtuje się na średnim poziomie: 38% mieszkańców deklaruje, że wie dużo o Polsce, jednocześnie co piąta osoba twierdzi, że nie wie o Polsce zbyt dużo.
- Co drugi mieszkaniec Słowacji (55%) uważa, że Polska jest atrakcyjna turystycznie. Podobnie oceniane są Niemcy (56%) i Węgry (50%) pod tym względem. Brakuje jednak „mody” na podróżowanie do Polski, a informacje podawane w mediach utrwalają błędne stereotypy (niski poziom produktów i usług, zła sytuacja polityczna, inflacja).
- Brak chęci odwiedzenia Polski jest spowodowany czynnikami niezwiązanymi bezpośrednio z konkretnymi barierami. Najczęściej jest to po prostu chęć odwiedzenia innych, bardziej atrakcyjnych w oczach badanych, krajów lub brak planów wyjazdu za granicę. Jednocześnie wyjazd turystyczny ma służyć zupełnemu wypoczynkowi lub poznawaniu nowych miejsc. Polska, w oczach respondentów, jest zbyt podobna do Słowacji (pod względem krajobrazu, atrakcji) i nie daje gwarancji pogody w trakcie biernego wypoczynku.
- Skojarzenia związane z Polską w głównej mierze powiązane są ze standardowymi atrakcjami turystycznymi oraz zakupami. Z jednej strony wymieniano tutaj miasta i ich zabytki oraz muzea, z drugiej strony często wskazywano także na walory przyrodnicze naszego kraju (np. morze, góry i przyroda). Znajomość konkretnych miejsc i atrakcji zlokalizowanych w naszym kraju nie wychodzi poza podstawowe cele standardowych wycieczek. Powszechnie znane są Kraków, Zakopane, Warszawa i Tatry. Znajomość pozostałych miejsc jest już znacznie niższa.
- Analizując cechy istotne dla respondentów w kontekście wyjazdów turystycznych warto odnotować, że w większości przypadków cechy te w przypadku Polski ocenione zostały dość dobrze. Zarówno atrakcje turystyczne, przyroda, zakwaterowanie i bezpieczeństwo nie są barierami w odwiedzinach naszego kraju. Relatywnie gorsze noty otrzymały w przypadku Polski dwie cechy uznawane za ważne – warunki klimatyczne oraz całkowite koszty związane z wyjazdem do danego kraju. W obu tych przypadkach na percepcję respondentów należy wpływać odpowiednim przekazem i komunikacją. Ze względu na wspomniane stereotypy przy promocji Polski na Słowacji należy skupić się na pokonywaniu barier (wysoka jakość produktów i usług stabilna sytuacja, niskie ceny), ale jednocześnie należy wzbudzać zainteresowanie naszym krajem poprzez pokazanie unikalnych dla Polski atrakcji oraz możliwości wypoczynku.
- Wizerunek samych Polaków wśród mieszkańców Słowacji jest raczej pozytywny. Polacy są określani jako przyjaźni i dobrze nastawieni do turystów. Słowacy dostrzegają różnicę w podejściu Polaków do turystów i np. Austriaków (tam traktuje się

Słowaków gorzej). Ponad połowa badanych w części ilościowej deklaruje sympatię do Polaków (58%). Postrzeganie mieszkańców Polski jest znacznie lepsze wśród kobiet oraz osób powyżej 45 lat.

- Całkowite koszty wyjazdu turystycznego nie są mocnym atutem Polski, zwłaszcza w kontekście aktualnej sytuacji gospodarczej (wskazywano inflację). Związane jest to także z dojazdem (mimo bliskiej odległości mało jest tanich połączeń do Polski, a jakość dróg oceniana jest nisko). Mimo to Słowacy chętnie przyjeżdżają do Polski na jeden dzień na zakupy.
- Wyniki badania pokazały, że Słowacy chętnie odwiedzą Polskę w ciągu najbliższych 3 lat (59%). Większość badanych (71%) deklaruje, że kiedykolwiek odwiedziła Polskę. Co druga z tych osób była tutaj wielokrotnie. Jednak Słowacy nie traktują wyjazdu do Polski jako wyjazdu stricte turystycznego: najczęściej są to wyjazdy w celu zakupów. A jeśli są to wyjazdy turystyczne – są to zwykle krótkie, jednodniowe wycieczki.
- Osoby odwiedzające Polskę są zwykle zadowolone z tego pobytu (67%). Podobnie jednak jak w przypadku innych badanych nacji – wizyta w Polsce pozytywnie zaskakuje, obala stereotypy: okazuje się, że prócz zabytków Słowacy odnaleźli tu dobre jedzenie, wysoki standard usług i produktów.
- Wyniki potwierdziły dominującą rolę Internetu jako źródła wiedzy niezbędnej do planowania oraz organizacji wyjazdów turystycznych czy wypoczynkowych. Jednak istotne są także rekomendacje znajomych i rodziny. Słowacy znacznie częściej organizują swoje wyjazdy samodzielnie (zwłaszcza krótkie) niż korzystają z ofert biur podróży.

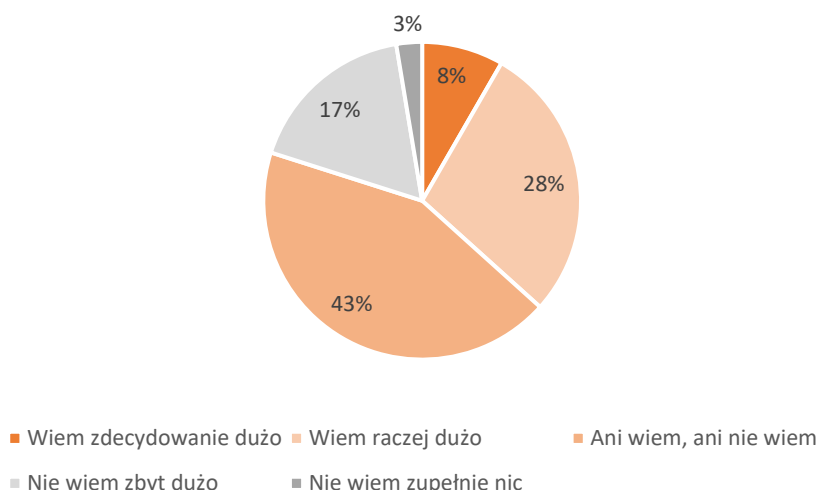
Z punktu widzenia budowania atrakcyjności turystycznej Polski najważniejsze wydaje się być:

- przedstawianie jej jako nowoczesnej, oferującej wysoki standard usług, atrakcyjne wydarzenia i sposoby spędzania czasu w różnych miastach, promowanie unikalnej oferty (nie dostępnej na Słowacji) turystycznej,
- zaproponowanie rozwiązań bardziej atrakcyjnych zwłaszcza dla młodszych turystów (kluby, wydarzenia kulturalne, typowy city-break),
- podkreślanie w komunikacji bliskości i przyjazności obydwu narodów, mentalnego i językowego podobieństwa,
- dotarcie z komunikacją promującą Polskę bezpośrednio do słowackich turystów oraz przygotowanie i udostępnienie narzędzi, które z jednej strony ułatwią organizację potencjalnego wyjazdu do Polski, a z drugiej strony uprzyjemnią ten proces oraz uczynią go ciekawym i inspirującym doświadczeniem.

Wizerunek Polski

Poziom wiedzy Słowaków na temat Polski kształtuje się na średnim poziomie: 8% wskazuje, że wie o Polsce zdecydowanie dużo, a kolejne 28%, że wie raczej dużo. To jeden z najwyższych wyników wśród krajów ościennych (w porównaniu z wynikami badań realizowanych dla POT w innych krajach). Swoją wiedzę na temat Polski dużo lepiej oceniają mężczyźni (41% deklaruje, że wie o Polsce zdecydowanie dużo lub dużo) niż kobiety (32%). Znacznie większą wiedzę deklarują osoby, które odwiedziły kiedykolwiek Polskę (41%).

Wykres 1. Jak określiłbyś/abyś swój poziom wiedzy o Polsce?

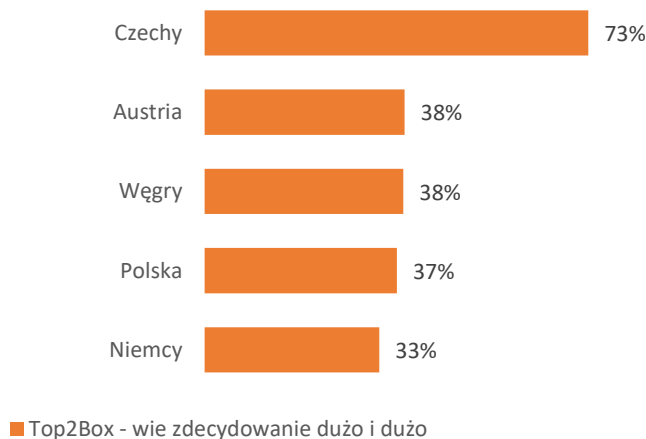
Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=500.

Wyniki te potwierdzają wypowiedzi respondentów podczas badania jakościowego: najmniej wiedzę mają osoby, które nigdy nie były w Polsce.

„Myślę, że mało wiemy o Polsce. Mamy pewną tendencję do pomijania jej, a w rzeczywistości jest interesująca.”

Poziom wiedzy Słowaków o Polsce jest zbliżony do poziomu wiedzy o Austrii czy Węgrach – innych sąsiadów Słowacji. Największy poziom wiedzy Słowaków dotyczy Czech. Po rozpadzie Czechosłowacji to Czechy są najbliższe i najbardziej znane Słowakom.

Wykres 2. Jak określiłbyś/abyś swój poziom wiedzy o następujących krajach?

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=500.

Wizerunek Polski wśród Słowaków jest dość pozytywny. Słowacy mają dość dużo skojarzeń z Polską. Przede wszystkim kojarzą Polskę jako kraj posiadający bogate dziedzictwo i historię (67%), dobre miejsce na zakupy (64%), wiedzą, że można tu odpocząć na łonie natury (62%) i że Polska może ich pozytywnie zaskoczyć (59%). Połowa Słowaków uważa także, że Polska jest nowoczesnym krajem ze smacznym jedzeniem lokalnym.

Wyniki badania jakościowego wskazują jednak, że Słowacy spodziewają się niskiego standardu usług w Polsce. Jest to związane z ogólnym wizerunkiem niskiej jakości towarów importowanych z Polski. Istotną rolę odgrywa tutaj niski poziom wiedzy na ten temat, a także brak realnego doświadczenia (odwiedzenia Polski). Przykładem takich opinii może być np. opinia, że mięso sprowadzane z Polski nie jest zawsze świeże. Z wypowiedzi wynika jednak, że jest to założenie oparte na stereotypach, powtarzających się w mediach.

„Wszystko, co słyszałem o Polsce w mediach to opinie negatywne – zła sytuacja polityczna, niskiej jakości mięso i sól. Nic zachęcającego.”

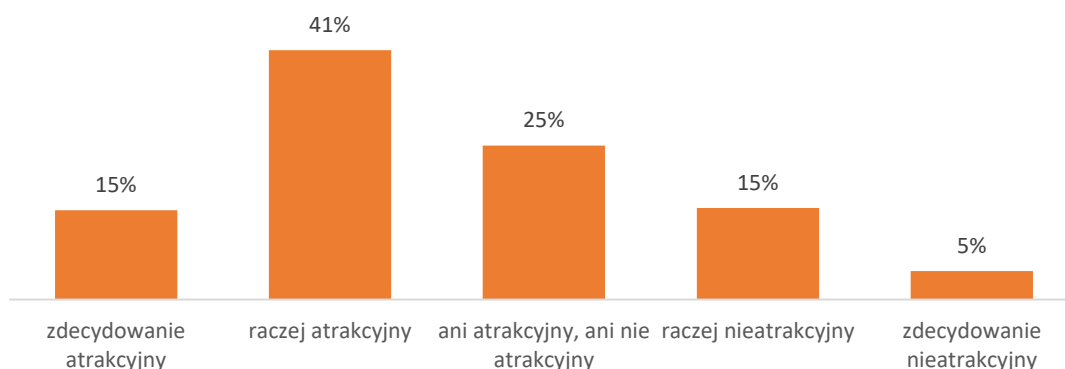
„Zajmuję się sprzedażą kosmetyków. Jak tylko ludzie dowiadują się, że są pochodzenia polskiego to nie chcą ich kupować. Mówią, że to ściema.”

Wykres 3. A w jakim stopniu zgadzasz się z następującymi zdaniami dotyczącymi Polski?

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=500; TOP2BOX – procent wskazań na odpowiedzi „zdecydowanie się zgadzam” oraz „zgadzam się”.

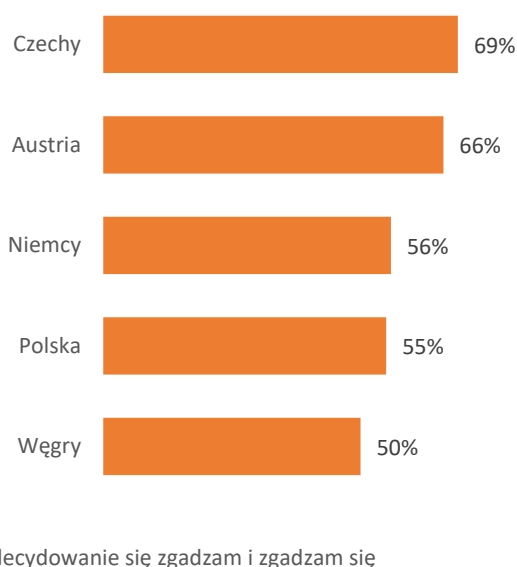
Wykres 4. Czy wybrane kraje wydają Ci się atrakcyjne turystycznie czy nie: Polska?

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=500.

Słowacy uważają, że Polska jest atrakcyjna turystycznie – z tym stwierdzeniem zgadza się 55% badanych. Są to wskazania porównywalne z Niemcami (56%) i Węgrami (50%). Słowacy uważają, że Czechy (69%) i Austria (66%) są dużo bardziej atrakcyjne turystycznie. Zwraca także uwagę sceptyczne nastawienie młodych Słowaków (osób w wieku 18-24 lata). W porównaniu z osobami nieco starszymi są one najbardziej krytyczne (44% wskazuje, że Polska jest raczej lub zdecydowanie nieatrakcyjna turystycznie).

Wykres 5. Czy wybrane kraje wydają Ci się atrakcyjne turystycznie czy nie (top2box)?

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=500.

Badani pytani o miejsca, atrakcje oraz formy spędzania czasu, które kojarzą się im z Polską, wymieniają najczęściej zakupy (zdecydowanie częściej wskazywane przez kobiety – 69% niż mężczyzn – 47%) oraz zabytki i muzea (znacznie częściej wskazywane przez osoby powyżej 65 roku życia – 61%, dużo rzadziej przez najmłodszych badanych – 29%). Najbardziej Polska jest kojarzona z uprawianiem sportów (trasy rowerowe, sporty wodne) oraz z imprezami czy wydarzeniami kulturalnymi i rozrywkowymi.

Widać znaczną różnicę w postrzeganiu atrakcji turystycznych w zależności od wieku badanych: osoby powyżej 65 roku dużo częściej kojarzą Polskę z zabytkami i wypoczynkiem nad morzem, osoby w wieku 25-44 lata kojarzą Polskę raczej z aktywnym spędzaniem czasu: sporty wodne, trasy rowerowe, imprezy i wydarzenia kulturalne i rozrywkowe).

Wykres 6. Z jakimi możliwościami wypoczynku lub atrakcjami turystycznymi kojarzy Ci się Polska?

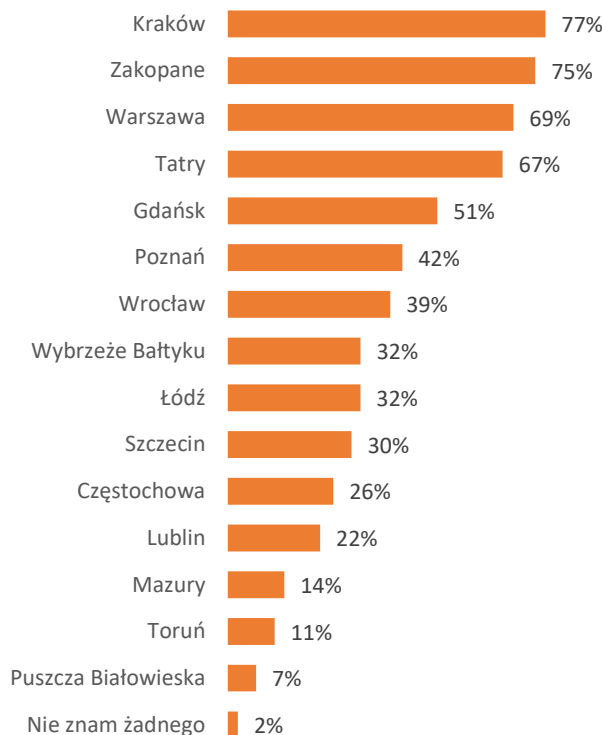

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=500.

W trakcie badania jakościowego respondenci mówili, że podróżowanie do Polski nie jest obecnie modne, nie jest to również według Słowaków miejsce wyróżniające się na tle innych państw. Polska kuchnia jest oceniana jako mniej atrakcyjna, w porównaniu do innych europejskich np. włoskiej lub francuskiej i nieeuropejskich np. azjatyckiej. Jeśli chodzi o ofertę gastronomiczną Słowacy wymieniali dania takie jak pierogi, zupy, zapiekanki, ryby, oscypki z konfiturą porzeczkową i naleśniki. Wskazywali także na krówki, które często kupowane są jako pamiątki.

Najbardziej znane Słowakom miejsca w Polsce to: Kraków, Zakopane, Warszawa oraz Tatry (znajomość powyżej 60%). Nieco mniej znane są inne duże miasta w Polsce: Gdańsk, Poznań czy Wrocław. Mniej więcej co trzeci badany zna Bałtyk, Łódź, Szczecin i Częstochowę.

Wykres 7. Zaznacz, które z poniższych miast/regionów w Polsce znasz, choćby ze słyszenia?

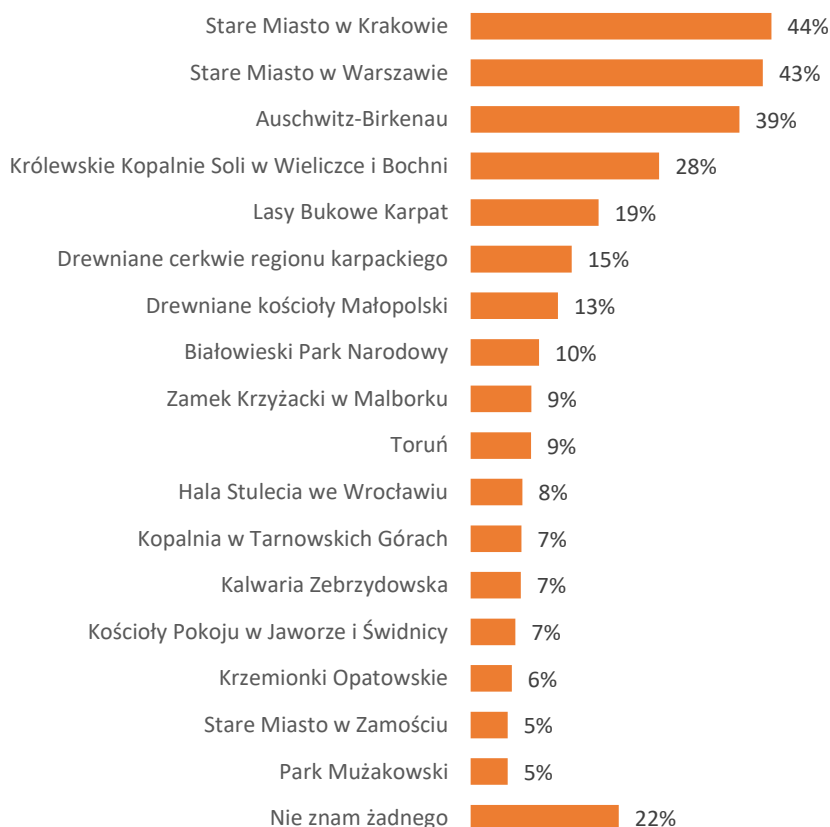

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=500.

Respondenci w badaniu jakościowym wskazywali na podobieństwa krajobrazu Polski do tego w Słowacji i Czechach. Jeśli chodzi o południe Polski, Słowacy wymieniają Zakopane, jako miejsce kojarzy się im z narciarstwem. Nadal jednak w tej kategorii atrakcyjności wygrywają Alpy, które sprawdzają się zarówno do wycieczek górskich jak i uprawiania sportów zimowych. Oprócz krajobrazu górskiego Słowacy wymieniają również Może Bałtyckie i miasto Gdańsk. Warto jednak zaznaczyć, że Polska nie jest postrzegana jako typowe miejsce do wypoczynku na plaży, porównując do innych krajów Europy Środkowej.

Znajomość zabytków wpisanych na listę światowego dziedzictwa UNESCO jest niższa niż regionów czy miast w Polsce. Prawie co piąty badany nie zna żadnego z zabytków. Wśród obiektów wpisanych na listę światowego dziedzictwa UNESCO najbardziej znane są Stare Miasta w Krakowie (44%) i w Warszawie (43%) oraz obóz Auschwitz-Birkenau (39%). Nieco mniej znane są kopalnie soli w Wieliczce i Bochni (28%). Pozostałe obiekty są znacznie mniej znane.

Wykres 8. Czy znasz następujące miejsca/obiekty w Polsce, wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO?

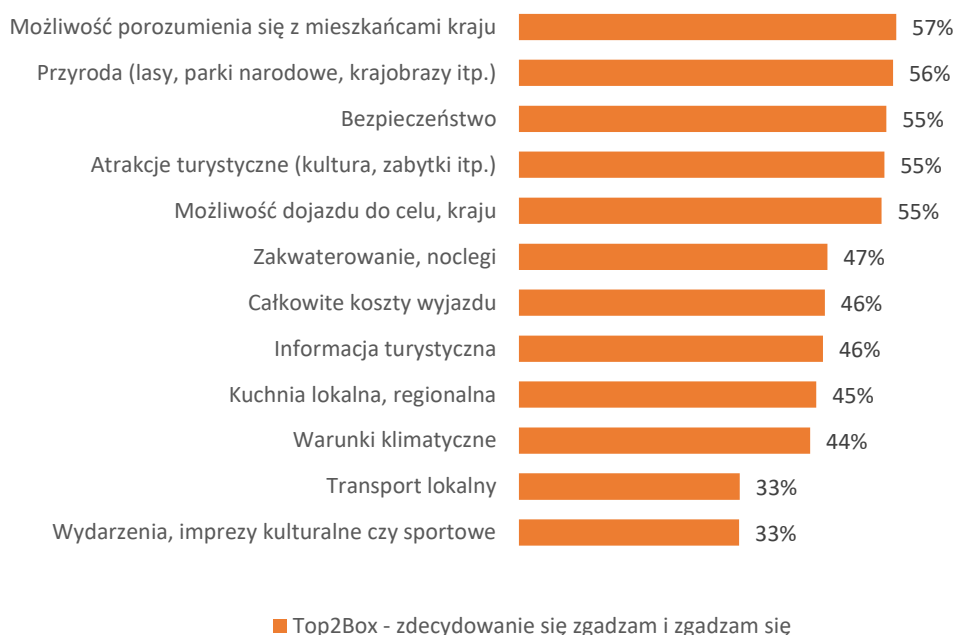

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=500.

W trakcie badania jakościowego Słowacy docenili ciekawą architekturę Polski. Jednak czołowe miejsce w rankingu Słowaków zajmują stolicy śródziemnomorskie i zachodnioeuropejskie np. Paryż, Rzym, Wiedeń. Co istotne, Polska jest postrzegana jako bezpieczny kraj do podróży rodzinnych. W tej kategorii Słowacy dość dobrze oceniają Energylandię – rodzinny park rozrywki w Zatorze. Polska kojarzy się mieszkańcom Słowacji także z wydarzeniami historycznymi, z ciężkim okresem drugiej wojny światowej, z obozami koncentracyjnymi, z miastem Oświęcim i stolicą – Warszawą. Według Słowaków Polska wykazuje podobieństwa do Ukrainy i innych krajów bałtyckich, różni się natomiast od państw na Zachodzie.

Oceniając różne aspekty istotne przy wyjazdach turystycznych Słowacy najwyższe oceny wystawiają łatwości porozumiewania się z Polakami, przyrodzie, bezpieczeństwu, atrakcjom turystycznym czy łatwości dojazdu. Nieco niżej są oceniane noclegi, całkowite koszty wyjazdu, informacja turystyczna, kuchnia czy warunki klimatyczne. Najniżej ocenione zostały transport lokalny i wydarzenia i imprezy sportowe.

Wykres 9. Jaką ocenę wystawisz Polsce pod kątem każdej z poniższych cech?

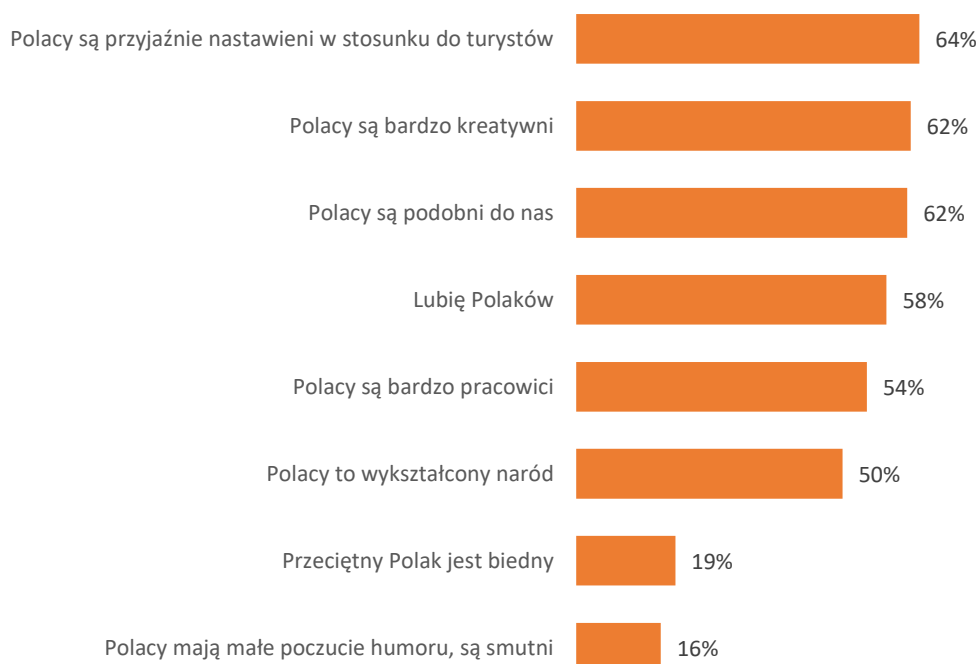

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=500; TOP2BOX – procent wskazań na odpowiedzi „zdecydowanie wysoka ocena” i „raczej wysoka ocena”.

Postrzeżenie Polaków

W porównaniu do ogólnego wizerunku Polski, który wiąże się z istnieniem różnych stereotypów, mieszkańcy Słowacji posiadają pozytywny obraz Polaków. Słowacy uważają Polaków za podobnych do siebie, przez to Polacy są lubiani i postrzegani pozytywnie: są dobrze nastawieni do turystów, kreatywni, pracowici i wykształceni. Słowacy w niewielkim stopniu zgadzają się z opinią, że Polacy są biedni lub, że nie mają poczucia humoru. Najbardziej krytyczni wobec Polaków są zwykle mężczyźni oraz osoby młode (w wieku 18-44 lata), natomiast kobiety oraz osoby starsze – są zdecydowanie bardziej pozytywnie nastawieni do Polaków.

Wykres 10. W jakim stopniu zgadzasz się z następującymi zdaniami dotyczącymi Polaków?

■ Top2Box - zdecydowanie się zgadzam i zgadzam się

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=500; TOP2BOX – procent wskazań na odpowiedzi „zdecydowanie zgadzam się” i „raczej zgadzam się”.

Badanie jakościowe dodatkowo wykazało, że Słowacy postrzegają Polaków jako ludzi pomocnych, ciepłych i przyjaznych (bardziej przyjaźnie nastawionych niż inne narody ze wschodniej Europy). Można zauważyć, że Słowacy dobrze czują się w towarzystwie Polaków, doceniają, że nie patrzą na nich z góry, czego doświadczyli w innych krajach (np. w Austrii).

„Porównując Warszawę lub Kraków i Wiedeń, Warszawa wydaje mi się cieplejsza, ze względu na ludzi. Są bardziej pomocni i przyjaźnie nastawieni. Czuję, że mnie akceptują i że jestem częścią grupy.”

„Polacy są bardziej przyjaźnie nastawieni i pomocni. Są w stanie zatrzymać się pośrodku ulicy, aby zaoferować swoją pomoc. W Europie Zachodniej takie sytuacje raczej się nie zdarzają.”

„Typowy mieszkaniec Austrii patrzy na Słowaka z góry. Nie doświadczyłem czegoś takiego w Polsce.”

Słowacy wymieniają również cechy takie jak skromność i życzliwość, uczynność i radość. Zaznaczają również, że Polacy są mniej krytyczni (niż mieszkańcy Słowacji), mają mniejsze skłonności do narzekania. Według mieszkańców Słowacji Polacy są również dobrymi handlowcami.

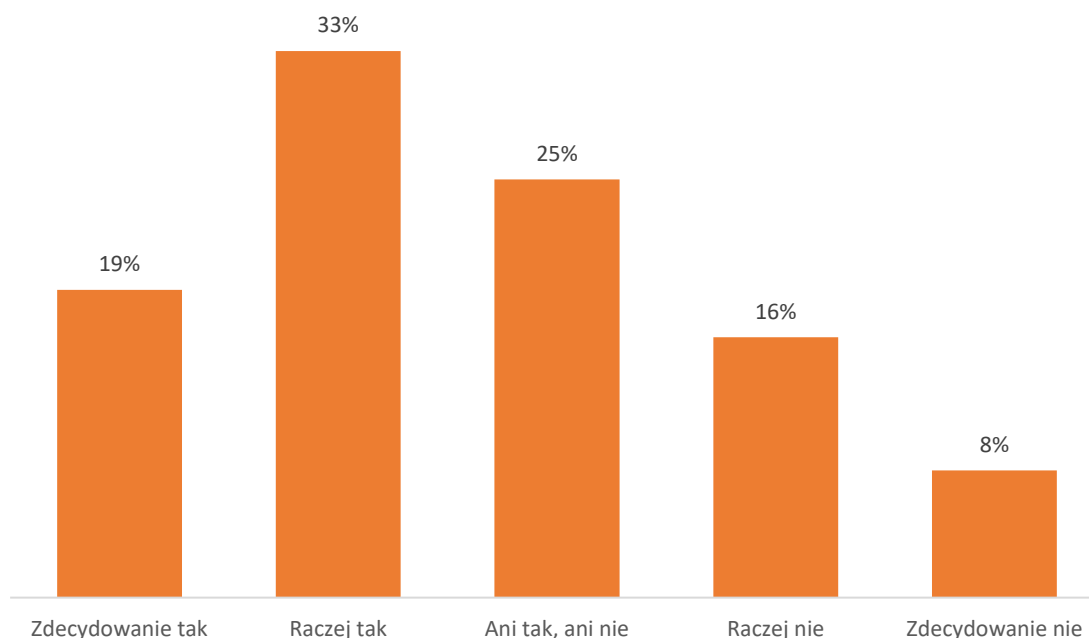
„Są przyjaźnie nastawieni, radośni i lubią się dużo śmiać. Narzekają na wszystko mniej niż Słowacy.”

„Bycie dobrym handlowcem to ich charakterystyczna cecha. Wiedzą co i za jaką cenę sprzedać.”

Zainteresowanie skorzystaniem z oferty turystycznej Polski

Co druga osoba rozważa odwiedzenie Polski w ciągu najbliższych 3 lat. Nieco częściej są to osoby, które były już wcześniej w Polsce (59%). Jednak należy zaznaczyć, że Polska nie jest pierwszym miejscem wyboru Słowaków, jeśli chodzi o podróże zagraniczne. W badaniu jakościowym nie została wymieniona nawet w kategorii krótkiego pobytu.

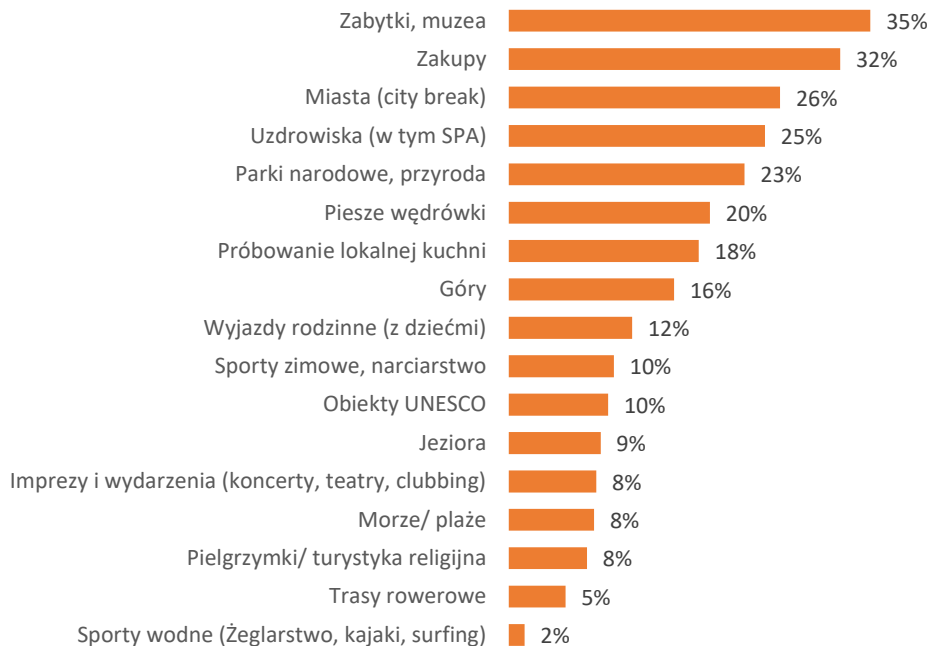
Wykres 11. Czy rozważasz odwiedzenie tych krajów w ciągu najbliższych 3 lat? – Polska

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=500

Wśród osób deklarujących chęć przyjazdu do Polski przeważają dwa: chęć zwiedzenia zabytków (35%) oraz zakupy (32%). Inne wymieniane formy spędzenia czasu w Polsce to city breaki, odwiedzanie uzdrowisk i SPA oraz przyroda. Aktywne formy spędzania czasu (np. sporty zimowe, trasy rowerowe, czy wycieczki po górach) wskazują częściej mężczyźni niż kobiety. Osoby powyżej 45 roku życia są bardziej zainteresowane zakupami, zabytkami i pielgrzymkami niż osoby młodsze.

Wykres 12. Co chciałbyś/abyś zobaczyć, w jaki sposób chciałbyś/abyś spędzić czas w Polsce? Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi.

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=257, osoby, które zadeklarowały chęć odwiedzenia Polski w ciągu najbliższych 3 lat.

W trakcie badania jakościowego Słowacy wskazywali na czynniki, które mogłyby ich zachęcić do odwiedzenia Polski. Są to bez wątpienia duże miasta cechujące się ciekawą architekturą, miejsca historyczne związane z okresem drugiej wojny światowej czy dostępność morza. Bałtyk i wiele jezior znajdujących się w Polsce daje możliwość uprawiania sportów wodnych czy wędkowania.

„Polecam Gdańsk, Warszawę i Wrocław. Wybrzeże morza jest również interesujące. Co prawda nie jest to najładniejsze wybrzeże jakie widziałem w życiu, ale warto jest zobaczyć. To dobre miejsce na uprawianie windsurfingu oraz kitesurfingu a także do wędkowania. W okolicach sierpnia można tam też pływać. Nie przepadam za zbyt ciepłym klimatem, więc to dobre miejsce dla mnie.”

Szczególnie Warszawa jest parokrotnie wymieniana jako atrakcyjna turystycznie, posiadająca wszystko, czego potrzeba turystom, aby wyjazd był udany.

„Byliśmy w Krakowie, Warszawie i Gdańsku. Bardzo mi się to podobało. Moim zdaniem Polska ma wiele do zaoferowania. Warszawa jest świetna dla turystów – jest ciekawa architektura, wydarzenia kulturowe i dobre jedzenie. Niesamowite, że udało się odbudować całe miasto po bombardowaniu.”

Jeśli chodzi o krajobraz Słowacy uważają, że Tatry po stronie Polski są dość atrakcyjne, mimo, że jednak ładniejsze i bardziej interesujące są ich zdaniem po stronie słowackiej. Tatry po stronie Polski posiadają więcej atrakcji i ułatwień dla turystów, można łatwo odpocząć po wysiłku fizycznym w barze, restauracji. Tatry dzięki bliskości i wysokiej komercjalizacji przyciągają turystów.

„Tatry po stronie Słowacji zawsze będą ciekawsze i piękniejsze od polskich. Niemniej jednak te po stronie Polski mają więcej atrakcji i udogodnień dla turystów. Po wędrownie po górach jest co robić wieczorem (bary, restauracje itp.).”

Innym powodem, który mógłby skłonić do odwiedzenia Polski jest stosunkowo mała odległość kraju oraz fakt, że całą trasę można przejechać np. samochodem. Polska sprawdziłaby się więc dobrze szczególnie na krótki pobyt.

Kolejnymi czynnikami zachęcającymi do odwiedzin Polski jest również polski język, który jest podobny do słowackiego oraz korzystne ceny produktów w sklepach. Osoby, które odwiedziły Polskę są pozytywnie zaskoczone także cenami dotyczącymi oferty gastronomicznej czy zakwaterowania.

„Ich usługi wydawały mi się być na tym samym poziomie lub nawet wyższym niż w Słowacji, ale za niższą cenę. Zdecydowanie za lepszą cenę niż w Niemczech czy Austrii.”

Z drugiej strony jak już można było wcześniej zauważyć, Słowacy posiadają ograniczoną wiedzę dotyczącą atutów Polski w ogóle. Słowacy nie potrafią wskazać reklam, wydarzeń, stron związanych z ofertą turystyczną Polski, żadna nie zapadła im w pamięć. Strona polska.travel nie jest przez nich znana, wydaje im się nieprofesjonalna przez złe tłumaczenie (przypominające tłumaczenie za pomocą Google tłumacza) oraz nieatrakcyjną czcionkę. Doceniają jednak znajdujące się tam zdjęcia.

Znaną osobistością, którą Słowacy kojarzą jest piosenkarka Ewa Farna. Niektórzy twierdzili jednak, że nie jest ona zbyt wiarygodną postacią (jest celebrytką, która za promowanie Polski otrzymuje wynagrodzenie).

„Lubię Ewę Farnę i podobało mi się, że przedstawiła się jako pół-Polka i pół-Czeszką.”

Polska wydaje się mieszkańcom Słowacji bardzo podobna do ich kraju (zwłaszcza jeśli chodzi o miasta, kulturę i krajobraz), przez co jest mniej interesująca. Bariery są także krążące w mediach stereotypy na temat Polski (dotyczące niskiej jakości usług i towarów w Polsce, mało atrakcyjnej ofercie gastronomicznej). Niektórzy nie przepadają za chłodniejszym klimatem.

„Polska nie ma żadnej konkretnej oferty gastronomicznej, dla której byłbym skłonny tam pojechać. Nie znam jej, więc spodziewam się, że nie będzie to nic wybitnego, nieporównywalnego z kuchnią francuską i włoską.”

„Polska nie ma ciepłego klimatu, dlatego nie wyobrażam sobie spędzić tam długiego urlopu, ale na weekend już tak.”

„To typowo środkowoeuropejski krajobraz, podobny do Słowacji i Czech, ale z dużymi odległościami między miastami i czasem płaskim i monotonnym krajobrazem.”

Mimo bliskiego położenia obu krajów barierą do odwiedzenia Polski stają się także niskiej jakości drogi, brak jest dogodnych połączeń między krajami. Wspominano, że do innych miast Europy Środkowej mają możliwość podróżowania autobusami linii RegioJet (przewoźnik posiada jedno połączenie w Polsce, z Krakowem). Warto zauważyć, że mieszkańcy Bratysławy (gdzie realizowane było badanie jakościowe) mają dużo bliżej np. do innych sąsiadów np. Węgier, Austrii czy Czech.

„RegioJetem można łatwo dostać się do Pragi, Brna lub Budapesztu, ale nie do Polski.”

„Mieszkam w Bratysławie. Jeśli jadę do Austrii, zajmuje mi to 2 minuty. 10 minut na Węgry, ale aż 4 godziny do granic Polski.”

Co ciekawe niektórzy mieszkańcy wręcz wolą dłuższe odległości, kiedy wybierają się na wakacje i bliskość staje się dla nich bardziej wadą niż zaletą, przez to, że Polska jest blisko traci na swojej atrakcyjności.

„Polska jest tak blisko Słowacji, że podróżowanie tam jest to dla mnie nieatrakcyjne. Wolę bardziej oddalone kraje, jeśli wybieram się na wakacje.”

Wykres 13. Wskazałeś/aś, że nie planujesz odwiedzić Polski w ciągu najbliższych trzech lat. Dlaczego nie bierzesz pod uwagę przyjazdu do Polski?

Źródło:

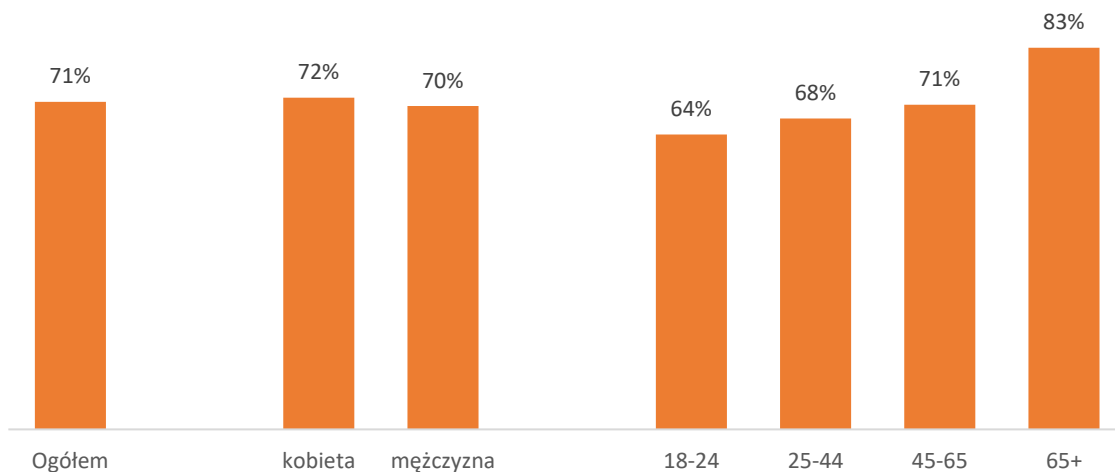
Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=243, osoby, które nie planują odwiedzić Polski w ciągu najbliższych 3 lat.

W badaniu ilościowym wśród powodów braku chęci odwiedzenia Polski w okresie najbliższych 3 lat dominują jednak kwestie nie związane bezpośrednio z konkretnymi barierami. Najczęściej badani deklarują po prostu chęć odwiedzenia innych krajów (52%) lub posiadanie innych planów (43%). Konkretnie powody związane z brzydką pogodą, brakiem poczucia bezpieczeństwa, czy z wysokimi cenami wskazywał bardzo niewielki odsetek badanych. Najbardziej krytyczne osoby to mężczyźni (częściej niż kobiety wymieniają bariery: nie wiem co można zobaczyć w Polsce – 30%, w Polsce jest brzydka pogoda – 9% czy w Polsce jest drogo – 6%).

Doświadczenia odwiedzających po ostatniej wizycie w Polsce

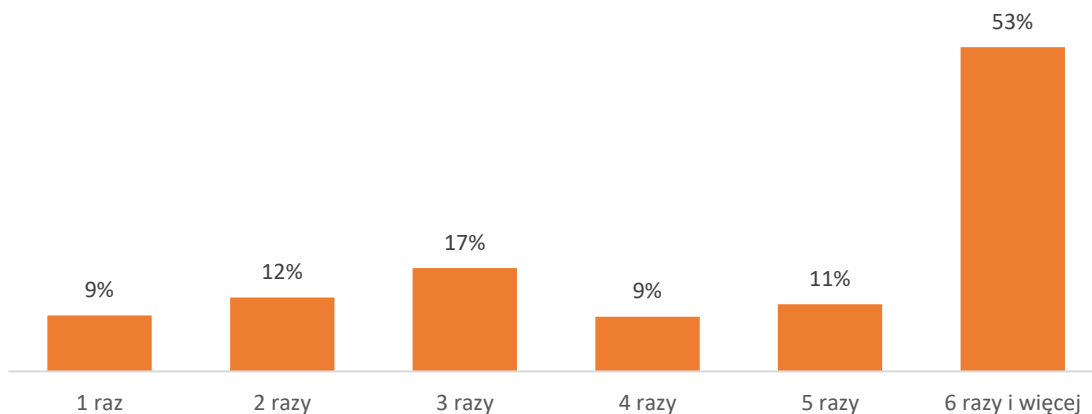
Niemal $\frac{3}{4}$ Słowaków w przeszłości odwiedziło Polskę. Częściej są to osoby powyżej 65 roku życia (83%). Ponad połowa z osób, które były w Polsce odwiedziła ją wielokrotnie (średnio badani odwiedzili Polskę 9,3 razy).

Wykres 14. Które z wymienionych krajów odwiedziłeś/aś kiedykolwiek? – Polska

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=500

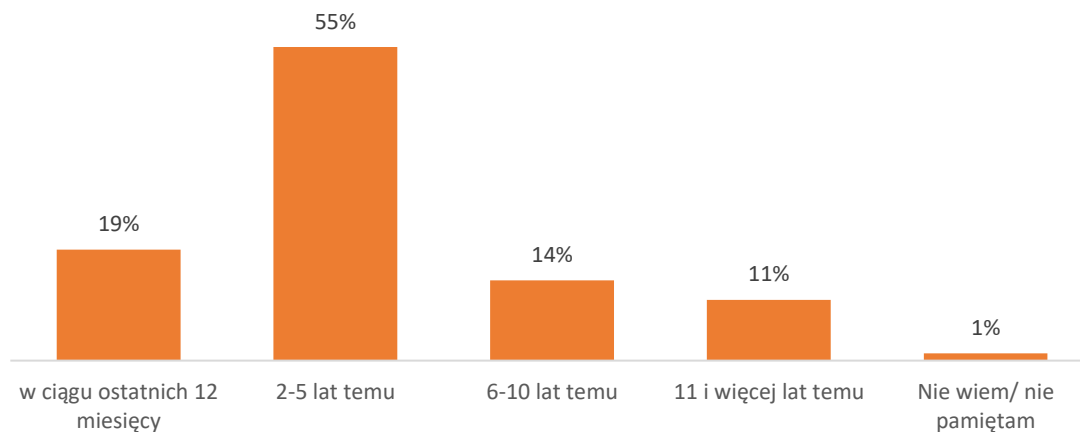
Wykres 15. Wcześniej zaznaczyłeś/aś, że byłeś/aś w Polsce. Ile razy odwiedziłeś Polskę do tej pory?

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=357, osoby, które kiedykolwiek były w Polsce

Co piąty mieszkaniec Słowacji, który odwiedził Polskę był tutaj w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Największa część Słowaków, która była w Polsce odwiedziła ją 2-5 lat temu, tj. jeszcze przed pandemią.

Wykres 16. Jak dawno byłeś/łaś w Polsce?

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=357, osoby, które kiedykolwiek były w Polsce

Najczęściej odwiedziny Polski związane były z zakupami (42%) oraz z wypoczynkiem (29%), przy czym kobiety częściej odwiedzały Polskę na zakupy, a mężczyźni na wakacje. Pozostałe kwestie mają bardzo niewielkie znaczenie.

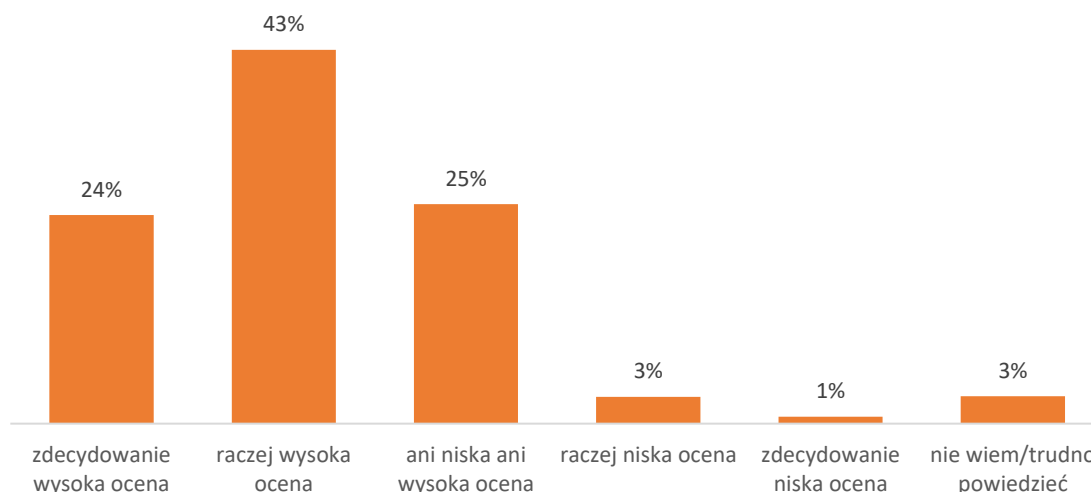
Wykres 17. Jaki był główny cel Twojej ostatniej wizyty w Polsce?

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=357, osoby, które kiedykolwiek były w Polsce

Osoby, które były w Polsce oceniają ostatnią wizytę pozytywnie: 67% oceniło ją zdecydowanie lub raczej dobrze. Jedynie 4% oceniają ostatnią wizytę w Polsce nisko lub zdecydowanie nisko.

Wykres 18. Jak ogólnie oceniasz tę ostatnią wizytę w Polsce?

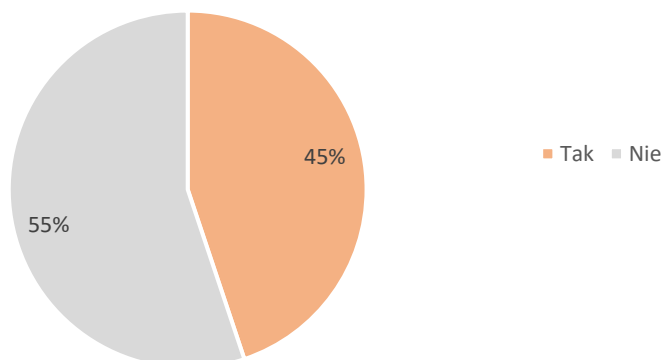
Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=357, osoby, które kiedykolwiek były w Polsce

Mimo krążących stereotypów niektórzy respondenci w badaniu jakościowym byli zdziwieni, jak bardzo obraz Polski może odbiegać od tego krążącego wśród mieszkańców Słowacji. Ci, którym udało się odwiedzić Polskę, byli mile zaskoczeni przede wszystkim wysokim poziomem usług oraz atrakcyjnymi miastami.

„Wcześniej myśleliśmy, że w Polsce nie ma dobrej kuchni, towarów i usług, ale to nieprawda. Byłem w Krakowie dwa lata temu i byłem naprawdę zaskoczony. Nie rozumiem skąd się bierze tak negatywny obraz Polski, który jest bardzo powszechny i głęboko zakorzeniony na Słowacji. Ani jedzenie, ani towary w Polsce nie są złe. Jakościowo jest na tym samym poziomie co Słowacja. Podobało mi się w Pradze, w Budapeszcie i tak samo w Krakowie.”

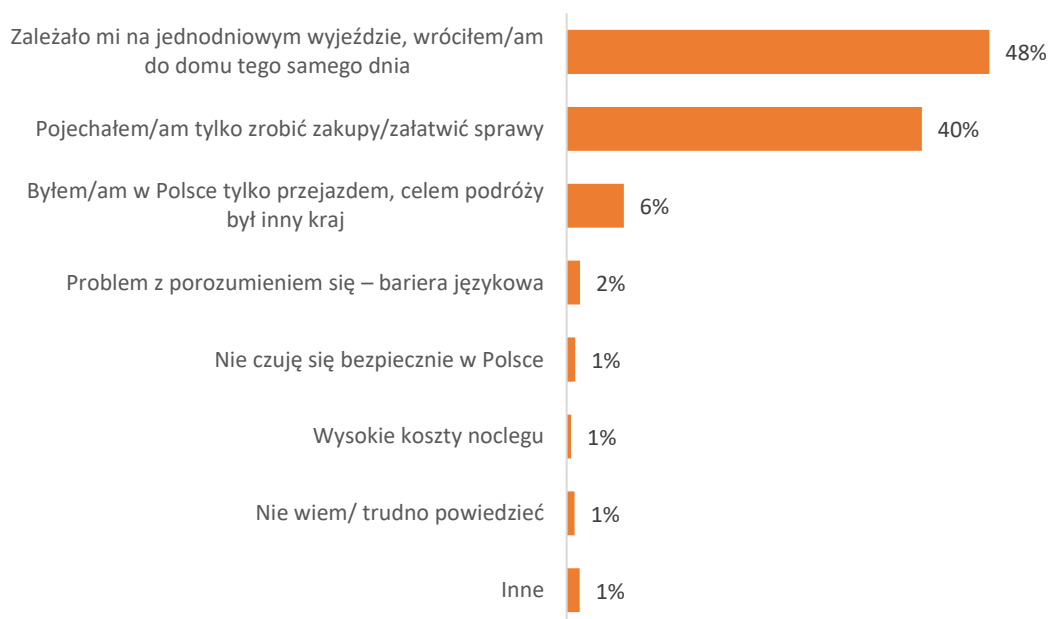
Duża część odwiedzających Polskę jednak w ogóle nie korzystała z usług hoteli (noclegu) podczas wizyty (55%). Głównie przyjechali do Polski tylko na jeden dzień: był to jednodniowy wyjazd turystyczny lub przyjazd w celu zrobienia zakupów.

Wykres 19. Czy w trakcie ostatniej swojej wizyty w Polsce korzystałeś/aś z noclegu na terenie Polski?

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=357, osoby, które kiedykolwiek były w Polsce

Wykres 20. Z jakiego powodu nie korzystałeś/aś z noclegu na terenie Polski?

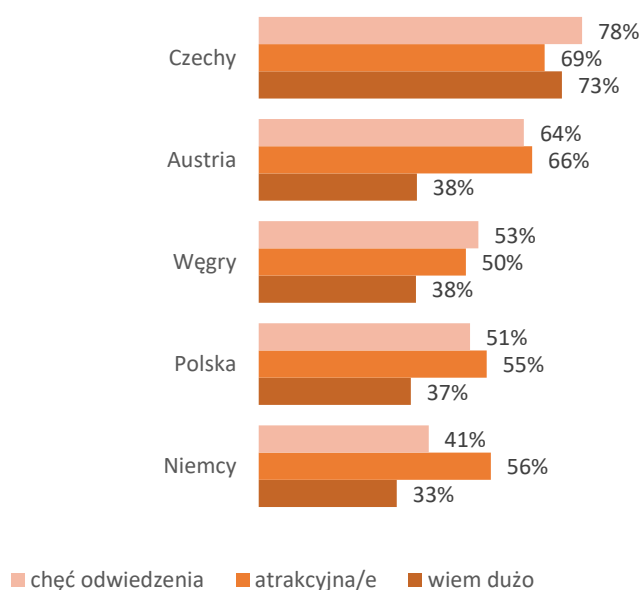
Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=357, osoby, które nie korzystały z noclegu podczas ostatniego pobytu w Polsce

Otoczenie konkurencyjne – Czechy, Węgry i inne kraje Europy

Spośród badanych krajów Europy – Polski, Czech, Austrii, Węgier i Niemiec badani uważają, że Czechy są przez nich najlepiej znane, najbardziej atrakcyjne turystycznie i najwięcej osób rozważa ich odwiedzenie. Taki wynik nie dziwi, zwłaszcza w kontekście historii Słowacji i faktu, że do 1992 roku oba kraje stanowiły jedno państwo.

Mimo, że pozostałe kraje są oceniane zdecydowanie niżej niż Czechy, na ich tle wybija się Austria. Oceniana jest ona jako miejsce bardzo atrakcyjne turystycznie, a niemal 70% Słowaków odwiedzi ją w ciągu najbliższych 3 lat.

Wykres 21. Jak określilibyś/abyś swój poziom wiedzy o następujących krajach? Czy wybrane kraje wydają Ci się atrakcyjne turystycznie czy nie (top2box)? Czy rozważasz odwiedzenie tych krajów w ciągu najbliższych 3 lat?

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=500.

W trakcie badania jakościowego respondenci wskazywali najbardziej i najmniej atrakcyjne turystycznie regiony. Za najbardziej atrakcyjne regiony uznawane są:

- Południowa Europa – ze względu na morze, możliwość podróży z dziećmi, szeroka, atrakcyjna oferta gastronomiczna oraz bogata kultura i historia, dobre skomunikowanie – można wybrać się samolotem lub samochodem,
- Europa Północna i kraje bałtyckie – stają się popularne wśród osób, które lubią odkrywać nowe kultury i lubią otoczenie natury,
- Europa Środkowa – Czechy i Austria.

Za średnio atrakcyjny region uznawana jest:

- Europa Zachodnia (Niemcy, Belgia, Liechtenstein, Luksemburg, Irlandia) oraz Stany Zjednoczone – dojazd jest trudniejszy i dłuższy a lot samolotem dość drogi

Najmniej atrakcyjne według Słowaków są następujące regiony:

- Europa Wschodnia (w tym Polska) – mniejsze poczucie bezpieczeństwa. Istnieje nowy, ale wciąż mało znany trend, aby podróżować tam w poszukiwaniu dzikiej przyrody, przygody, odkrywania czegoś nowego,
- Węgry – skomplikowane relacje historyczno-polityczne, niemal ksenofobiczne podejście wobec mniejszości węgierskiej pośród mieszkańców Słowacji.

Preferencje i zachowania związane z turystyką

Wypowiedzi respondentów badania jakościowego wskazują, że dla mieszkańców Słowacji istotne są następujące formy wypoczynku:

1. Relaks i odpoczynek – „wyłączenie się.”, zregenerowanie siły; typowe aktywności to leżenie na plaży, wizyty w spa i zwiedzanie miasta,
2. Wyższe standardy – doświadczenie wyższego standardu niż na co dzień; typowe aktywności: zakwaterowanie w luksusowym apartamencie, hotelu, chodzenie do prestiżowych restauracji,
3. Szukanie i odkrywanie – doświadczenie czegoś innego i przez to bardziej atrakcyjnego; typowe aktywności: odkrywanie nowych i egzotycznych miejsc, kultur, zwyczajów, smaków, piękna przyrody, zdobywanie nowej wiedzy,
4. Rozrywka – spędzanie czasu z rodziną, partnerem, przyjaciółmi; typowe aktywności: różne formy spędzania czasu wolnego z ludźmi w otoczeniu innym niż dom,
5. Ruch i aktywność – aktywne spędzanie czasu na świeżym powietrzu, typowe aktywności to sporty wodne, zimowe, wędrówki, trekking, spacer, jazda na rowerze, sporty adrenalinowe.

Słowacy podczas podróżowania bardzo cenią sobie kontakt z innymi mieszkańcami danego kraju. Lubią chodzić do miejsc, gdzie można ich spotkać i wypróbować typową dla nich kuchnię. Niektórzy wolą lokalne miejsca, gdzie sprzedawane jest jedzenie niż wykwintne restauracje. Niektórzy zwrócili uwagę, że podczas wyjazdów chętnie uczą lokalnych mieszkańców języka angielskiego, a w zamian za udzieloną lekcję dowiadują się czegoś więcej o danej kulturze.

„Zawsze staram się jeść w miejscach, w których robią to miejscowi i poznawać lokalną kuchnię i kulturę, nie tylko w hotelu. Uliczne jedzenie jest świeższe niż w restauracjach.”

„Lubię używać strony couchsurfing podczas podróżowania do bardziej egzotycznych miejsc. Spędzasz czas z miejscowymi, przywozisz coś charakterystycznego dla swojego kraju, mogą ćwiczyć z tobą angielski. To był świetny sposób, aby doświadczyć kultury muzułmańskiej w Iranie.”

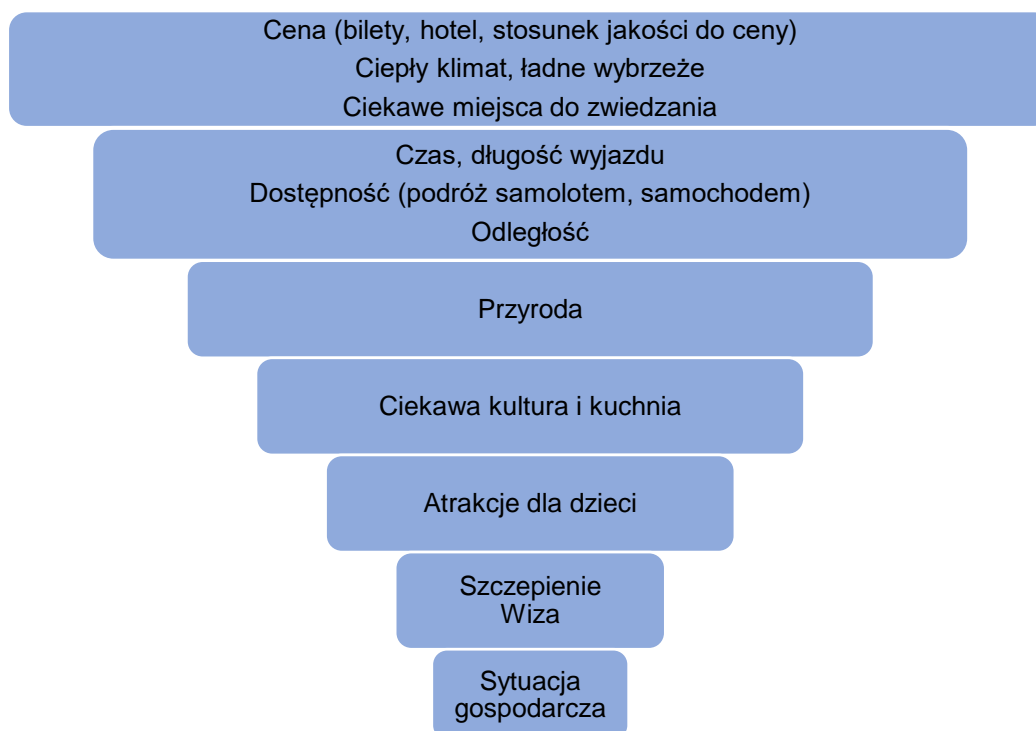
Przyjemność sprawia im również kupowanie pamiątek (prezentów, biżuterii, ręczników) oraz zwiedzanie miast. Oprócz tradycyjnego zwiedzania ważne jest dla nich także odkrywanie nowych kultur oraz spędzanie czasu aktywnie, na świeżym powietrzu np. wycieczki górskie, spacer po lesie lub wizyta w parku narodowym. Słowacy lubią także sporty wodne (np. nurkowanie, pływanie kajakiem, rafting) i spędzanie czasu w parkach rozrywki (np. Disneyland, Legoland).

Jak można zauważyć na schemacie (rys. 1) poniżej trzy najważniejsze kryteria podczas wyboru miejsca podróży to koszty wyjazdu, przyjazny klimat oraz obecność interesujących miejsc do zwiedzania. Dalej wymienione zostały długość pobytu, dostępność (jak łatwy jest dojazd) a także odległość. Zarządzanie czasem jest szczególnie istotne, gdy np. czas urlopu nie jest bardzo długi. Niektórzy mieszkańcy Słowacji zaznaczali jednak, że gdy jakieś miejsce jest bardzo atrakcyjne, to nie patrzą tak bardzo na koszt takiego wyjazdu ani na czas.

„Ile mogę wziąć wolnego, jest dla mnie ważne, nie będę spędzać wielu godzin podróżując, jeśli mam tylko tydzień.”

„Dla mnie najważniejsza jest atrakcyjność, jeśli miejsce jest warte poświęcenia czasu, to nie zależy mi na cenie, sposobie dojazdu itp.”

Rysunek 1. Najważniejsze kryteria przy wyborze miejsca podróży

Źródło: opracowanie własne na podstawie opinii respondentów z badania FGI.

Na kolejnym miejscu pojawiła się przyroda, potem ciekawa kultura i kuchnia. Atrakcje dla dzieci, szczepienie i wiza zostały uznane za mniej ważne, na samym końcu została wymieniona sytuacja gospodarcza.

„Jeśli decydujemy się na podróż w bardziej egzotyczne miejsca, wiza i szczepienia są konieczne, ale ta kategoria interesuje mnie dopiero po wybraniu miejsca docelowego na podstawie ważniejszych kryteriów.”

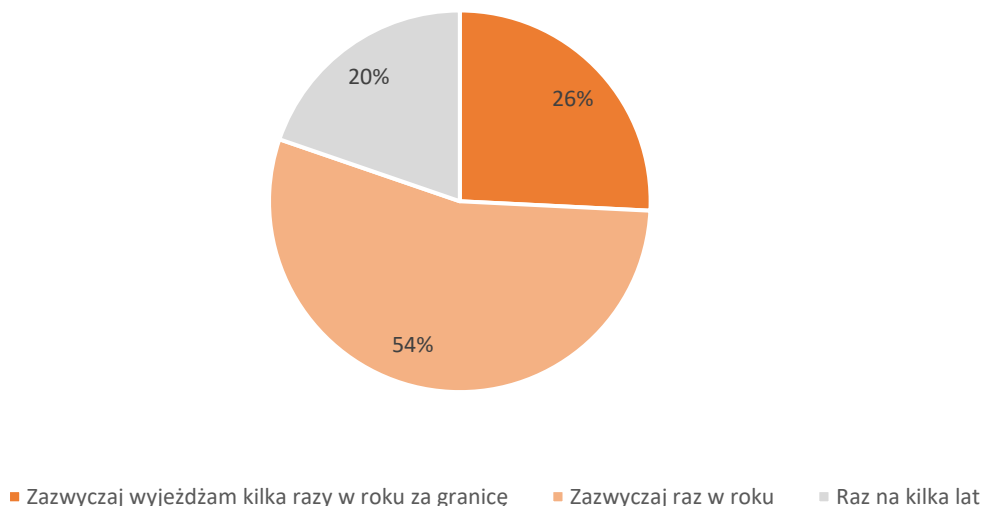
Potwierdzają to wyniki badania ilościowego: najważniejszy czynnik brany pod uwagę przy wyborze kierunku wyjazdu to całkowite koszty wyjazdu. Wskazuje go 57% badanych. Pozostałe istotne czynniki to atrakcje turystyczne (53%), zakwaterowanie (50%) oraz przyroda (47%). Mimo pandemii COVID bezpieczeństwo na terenie kraju oraz bezpieczeństwo związane z samą pandemią mają mniejsze znaczenie. Polska jest przez Słowaków oceniana dość wysoko pod względem najistotniejszych czynników (patrz: wykres 9).

Wykres 22. Które czynniki są ważne przy wyjazdach turystyczno-rekreacyjnych poza miejsce stałego zamieszkania?

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=500.

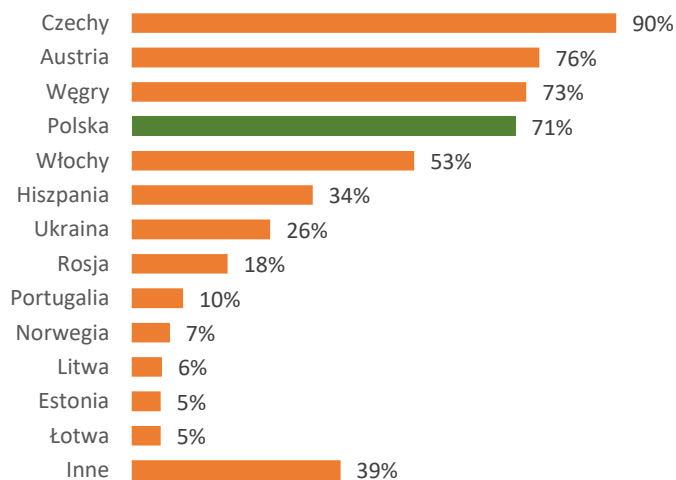
Wykres 23. Jak często wyjeżdżasz za granicę w celach turystycznych?

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=500.

Co drugi mieszkaniec Słowacji wyjeżdża za granicę raz w roku. Co czwarty robi to częściej (kilka razy w roku), a co piąty rzadziej (wyjeżdża za granicę raz na kilka lat). Badani najczęściej odwiedzają swoich najbliższych sąsiadów. Największy odsetek respondentów odwiedził Czechy (90%), Austrię (76%), Węgry (73%) i Polskę (71%). Słowacy chętnie wyjeżdżają także na południe Europy: do Włoch (53%) czy Hiszpanii (34%). Najrzadziej odwiedzane były kraje nadbałtyckie – Litwa, Estonia oraz Łotwa.

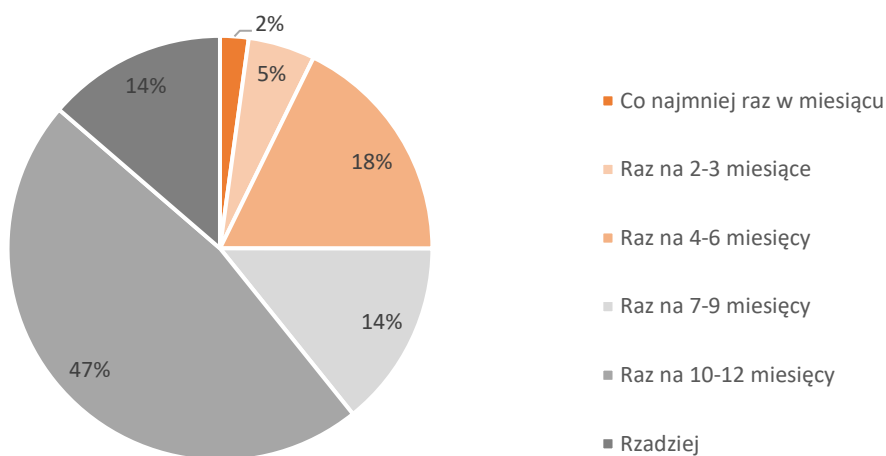
Wykres 24. Które z wymienionych krajów odwiedziłeś/aś kiedykolwiek?

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=500.

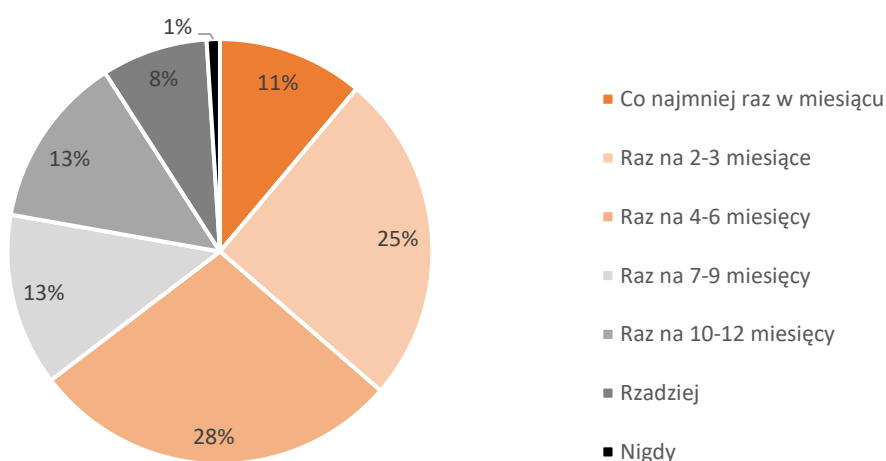
Co siódmy mieszkaniec Słowacji wyjeżdża na urlop wypoczynkowy rzadziej niż raz w roku (14%). Większość korzysta z wyjazdu urlopowego raz na 10-12 miesięcy (47%), ale około 25% Słowaków wyjeżdża na urlop regularnie przynajmniej co 6 miesięcy. Krótkie wyjazdy np. na weekend odbywane są znacznie częściej: 35% badanych wyjeżdża na krótkie wyjazdy raz na 2-3 miesiące lub częściej. Częstotliwość obu rodzajów wyjazdów maleje wraz z wiekiem – młodzi Słowacy są zdecydowanie bardziej mobilni.

Wykres 25. Jak często wyjeżdżasz na następujące wyjazdy turystyczne: Wyjazd na urlop

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=500.

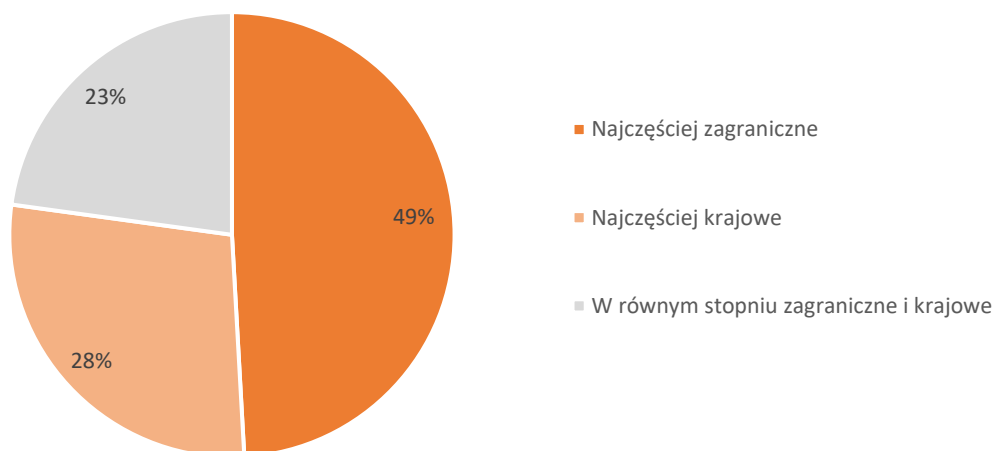
Wykres 26. Jak często wyjeżdżasz na następujące wyjazdy turystyczne: Krótki wyjazd (np. na weekend)

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=500.

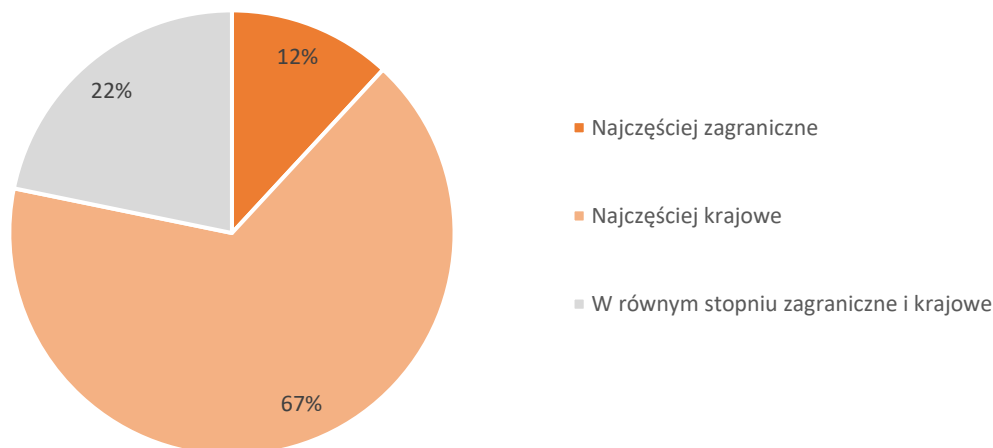
W zdecydowanej większości Słowacy wyjeżdżają na urlop za granicę (49%), jedynie niecała 1/3 badanych wyjeżdża na urlop tylko w kraju (jest to wynik zdecydowanie mniejszy niż np. u Węgrów, gdzie 58% spędza urlop w kraju – Źródło: Badanie Wizerunku Polski wśród Węgrów), jednak co czwarty z badanych korzysta także z wyjazdów zagranicznych, przynajmniej od czasu do czasu. Zupełnie inne kierunki wybierają Słowacy na krótki wyjazd – zdecydowana większość to wyjazdy krajowe (67%).

Wykres 27. Czy wyjazdy te są najczęściej krajowe czy zagraniczne? Wyjazd na urlop

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=498, osoby wyjeżdżające na urlop.

Wykres 28. Czy wyjazdy te są najczęściej krajowe czy zagraniczne? Krótki wyjazd (np. na weekend)

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=493, osoby wyjeżdżające turystycznie na krótko (np. weekend).

W trakcie wywiadu jakościowego wspomniano, że obecnie podróżowanie po Europie jest związane raczej z krótszymi pobytami (z wyjątkiem Południa). Dużą popularnością cieszą się „Euroweekends” podczas których można kupić taniej bilety lotnicze i kolejowe.

„Bilet powrotny kosztował 20 euro. Dotarliśmy w piątek, zwiedziliśmy miasto, spróbowaliśmy lokalnej kuchni i wróciliśmy w niedzielę.”

Słowacy chętnie wybierają państwa sąsiadujące. Są to najczęściej wyjazdy weekendowe lub jednodniowe. Za takim rozwiązaniem przemawia to, że wydatki są mniejsze i nie potrzeba wiele czasu na organizację, można podróżować samochodem albo transportem miejskim. W tej kategorii wymieniane zostały: Austria, Włochy, Czechy oraz sama Słowacja (głównie ze względu na góry i możliwość uprawiania sportów zimowych i urządzania pieszych wycieczek).

Słowacy decydują się na dłuższe pobyty (dłuższe niż tydzień) na kraje południowoeuropejskie lub pozaeuropejskie. Lubią egzotyczne i śródziemnomorskie klimaty, kraje wyróżniające się na tle innych, o odmiennej kulturze (chętnie wybierają kraje południowo-wschodnie Azji ze względu na ciekawą kulturę, ładny krajobraz i interesującą kuchnię).

„Im bardziej egzotyczne miejsce, tym bardziej interesujące.”

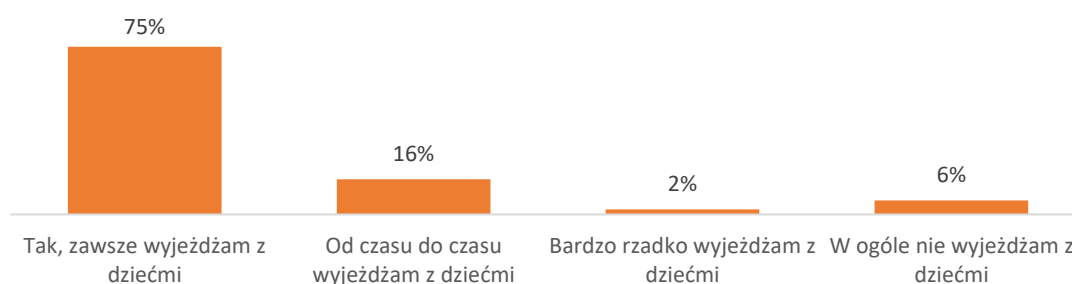
„Świeży ananas w Malezji smakuje lepiej niż ten na Słowacji.”

Kolejnym miejscem jest USA, do którego wybierają się głównie ze względu na to, że jest to dla nich „inny świat”.

Jeśli chodzi o kulturę typowo śródziemnomorską wymieniane kraje to Włochy, Chorwacja oraz Grecja. Jest to atrakcyjne miejsce, szczególnie planując rodzinny wyjazd. Kolejną destynacją jest Egipt, tu również jako czynnik zachęcający można wymienić kulturę oraz obecność luksusowych hoteli. W kategorii krajów uznawanych za egzotyczne wymieniona została Kuba. Jej atrakcyjność polega głównie na ciekawej kulturze.

Zdecydowana większość osób, które posiadają dzieci wyjeżdża wraz z nimi w celach turystycznych (75%). Tylko 6% posiadających dzieci wyjeżdża turystycznie bez nich.

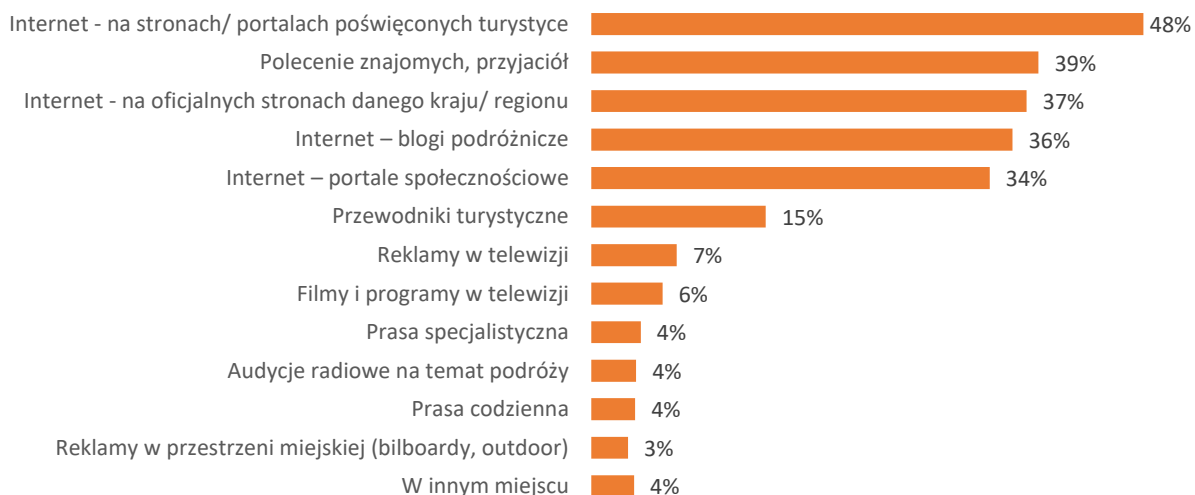
Wykres 29. Czy wyjazdy w celach turystycznych odbywasz razem z dziećmi?

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=164, osoby posiadające dzieci.

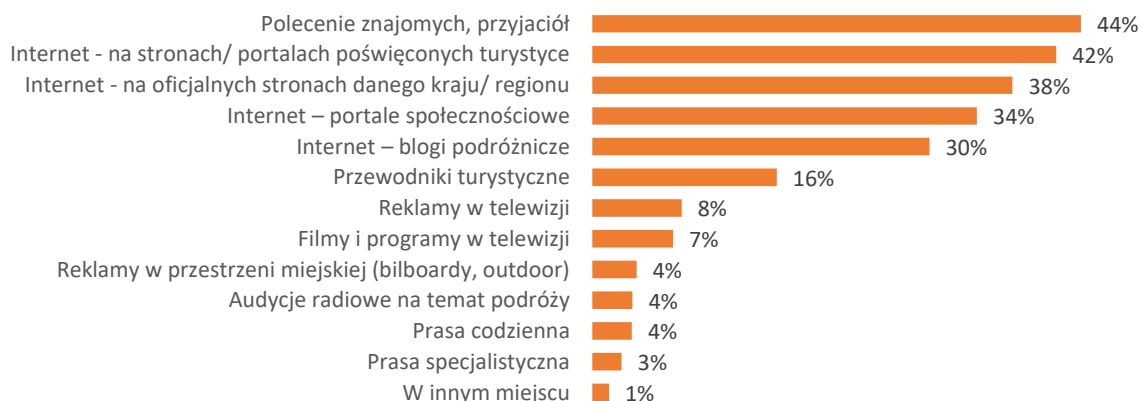
Zarówno w przypadku wyjazdów urlopowych jak i krótkich wyjazdów weekendowych, respondenci poszukują informacji przede wszystkim w Internecie (na stronach poświęconych turystyce, na oficjalnych stronach danego kraju, na blogach i portalach społecznościowych). Drugim istotnym źródłem informacji jest polecenie przyjaciół i znajomych. Te ostatnie są znacznie częściej wymieniane jako źródło krótkich wyjazdów.

Wykres 29. Gdzie zazwyczaj szukasz informacji związanych z następującymi wyjazdami turystycznymi? Proszę wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi. Wyjazd na urlop

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=498, osoby wyjeżdżające na urlop.

Wykres 30. Gdzie zazwyczaj szukasz informacji związanych z następującymi wyjazdami turystycznymi? Proszę wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi. Krótki wyjazd (np. na weekend)

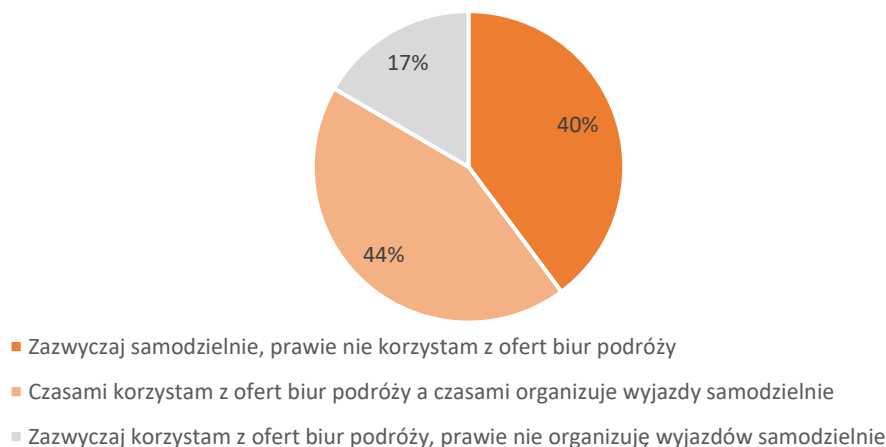

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=493, osoby wyjeżdżające turystycznie na krótko (np. weekend).

Badani mieszkańcy Bratysławy podkreślali, że istotne są dla nich rekomendacje zwyczajnych ludzi, a nie gwiazd czy ambasadorów marki. Respondenci wymieniali takie strony jak TripAdvisor, Booking.com i Airbnb jako popularne i zaufane strony internetowe. Słowacy szukając informacji o interesujących miejscach podróży korzystają również z portalu YouTube. Strony słowackie, które respondenci często odwiedzają to przede wszystkim Zlava dňa oraz Slevomat, na których mogą znaleźć specjalne oferty. Strona dobrze postrzegana przez mieszkańców Słowacji to również WOM Travel, określana jako wiarygodne źródło informacji.

Jeśli chodzi o organizację urlopu - Słowacy preferują rozwiązanie mieszane (44%): czasami korzystają z biur podróży, a czasami organizują wyjazdy samodzielnie. Nieco mniej (40%) organizuje swoje wyjazdy samodzielnie, a tylko 17% wyjeżdża jedynie z biurem podróży. Inaczej przedstawia się sytuacja w przypadku krótkich wyjazdów weekendowych: dwie trzecie Słowaków zwykle organizuje je samodzielnie a tylko co dwudziesty z nich (6%) korzysta z oferty biur podróży.

Wykres 31. W jaki sposób najczęściej organizujesz następujące wyjazdy turystyczne: Wyjazd na urlop

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=498, osoby wyjeżdżające na urlop.

**Wykres 32. W jaki sposób najczęściej organizujesz następujące wyjazdy turystyczne:
Krótki wyjazd (np. na weekend)**

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=493, osoby wyjeżdżające turystycznie na krótko (np. weekend).

Na skorzystanie z oferty biura podróży decydują się najczęściej rodziny z dziećmi, które lubią wycieczki krajoznawcze i wybierają raczej bardziej egzotyczne i oddalone destynacje. Preferują podróżowanie samolotem, kiedy jest to tańszą opcją (np. do Egiptu, Iranu). Korzyści skorzystania z oferty biura podróży to poczucie bezpieczeństwa (szczególnie rodzin z młodszymi dziećmi), łatwość i wygoda.

„Podróżowaliśmy w ten sposób, kiedy dzieci były młodsze.”

Czasami biura oferują lepszą cenę za bilety i noclegi (np. do Niemiec, Holandii, Egiptu). Nie trzeba się martwić o nieznaną języka i jest zapewnione przynajmniej half board (zakwaterowanie z częściowym wyżywieniem) lub full board (z pełnym). Takie rozwiązanie nie daje jednak dużej elastyczności (trzeba się trzymać wyznaczonego już planu), a także trzymać się wyznaczonej grupy.

„Nie mogę zmienić hotelu, miasta, kiedy chciałbym spróbować czegoś innego. Muszę się trzymać planu wyznaczonego przez biuro podróży.”

Jeśli chodzi o samodzielne planowanie podróży wybierają go zarówno osoby podróżujące dość blisko (po Słowacji i do sąsiednich krajów, do których można pokonać łatwo trasę samochodem), jak i do bardziej odległych miejsc. Głównymi zaletami są elastyczność w planowaniu i niezależność. Można podróżować na własnych zasadach, w różne miejsca, odkrywać nowe i zmieniać plan w trakcie pobytu.

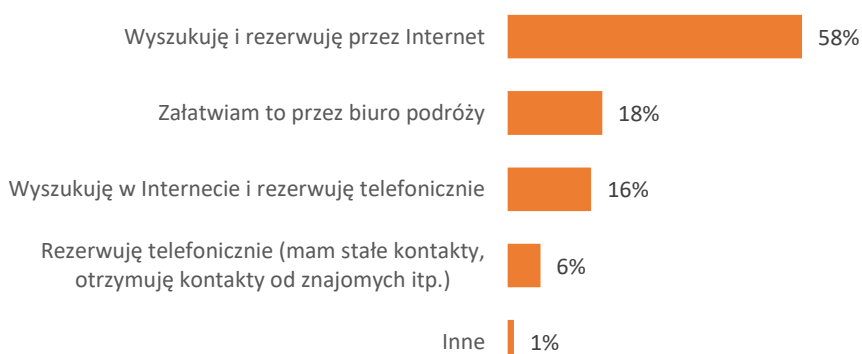
„Mogę robić to, co chcę i kiedy chcę. Bez ograniczeń.”

Jednak takie podróżowanie może okazać się droższe niż wyjazd z biurem podróży. Dodatkowo wiąże się z pewnymi wymogami: należy znać angielski lub inne języki obce, aby zorganizować

taki wyjazd. Dodatkowo należy posiadać również pewne umiejętności w podróżowaniu i planowaniu, poświęcić więcej czasu na stworzenie dobrego planu czy rezerwację noclegów.

Słowacy wyszukują i rezerwują noclegi się najczęściej przez Internet (58%). Inne formy rezerwowania noclegów są znacznie mniej popularne (rezerwacja poprzez biuro podróży czy rezerwacja telefoniczna).

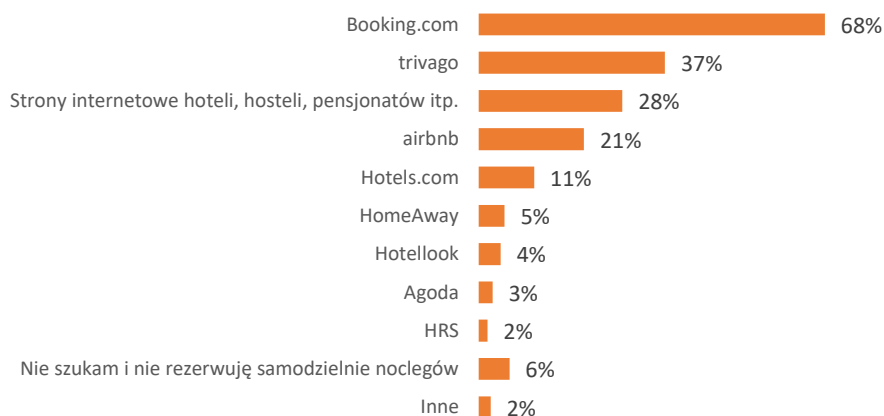
Wykres 33. Jak zazwyczaj rezerwujesz noclegi w związku z zagranicznymi wyjazdami turystycznymi?

Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=500.

Najpopularniejszą wyszukiwarką noclegów w Internecie jest Booking.com – korzysta z niej 2/3 osób rezerwujących noclegi w Internecie. Pozostałe portale rezerwacyjne (trivago, Airbnb czy Hotels.com) są zdecydowanie mniej popularne. Serwisy Booking.com, trivago oraz Airbnb są zdecydowanie bardziej popularne w młodszych grupach wiekowych (do 44 lat).

Wykres 34. Z jakich stron korzystasz do wyszukiwania i rezerwowania noclegów?

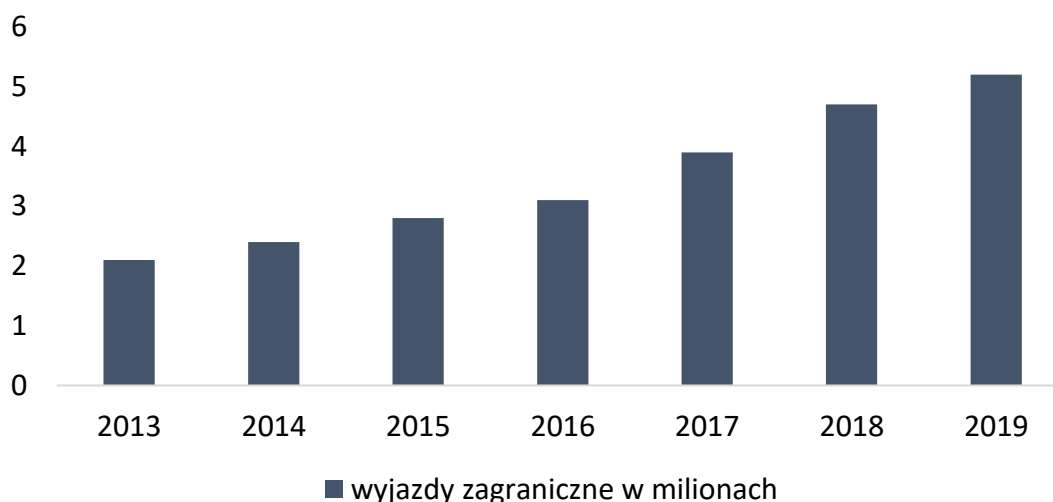
Źródło: Badanie CAWI, respondenci mieszkańcy Słowacji, N=369, osoby wyszukujące noclegi w Internecie.

Wyjazdy turystyczne Słowaków

Spędzanie wakacji i wyjazdy za granicę

W 2019 roku zarejestrowano: **5,2 mln** wyjazdów zagranicznych Słowaków, które obejmowały przynajmniej jeden nocleg. Na poniższym wykresie można zobaczyć jak te liczby zmieniały się na przestrzeni lat (od 2013 roku).

Wykres 35. Wyjazdy zagraniczne Słowaków

Źródło: UNWTO (Raport z 2021 roku - Domestic and Outbound Tourism Survey and TSA – zawiera dane z 2019 roku)

Najpopularniejsze kraje, do których najczęściej wyjeżdżają Słowacy (ranking z 2019 roku):

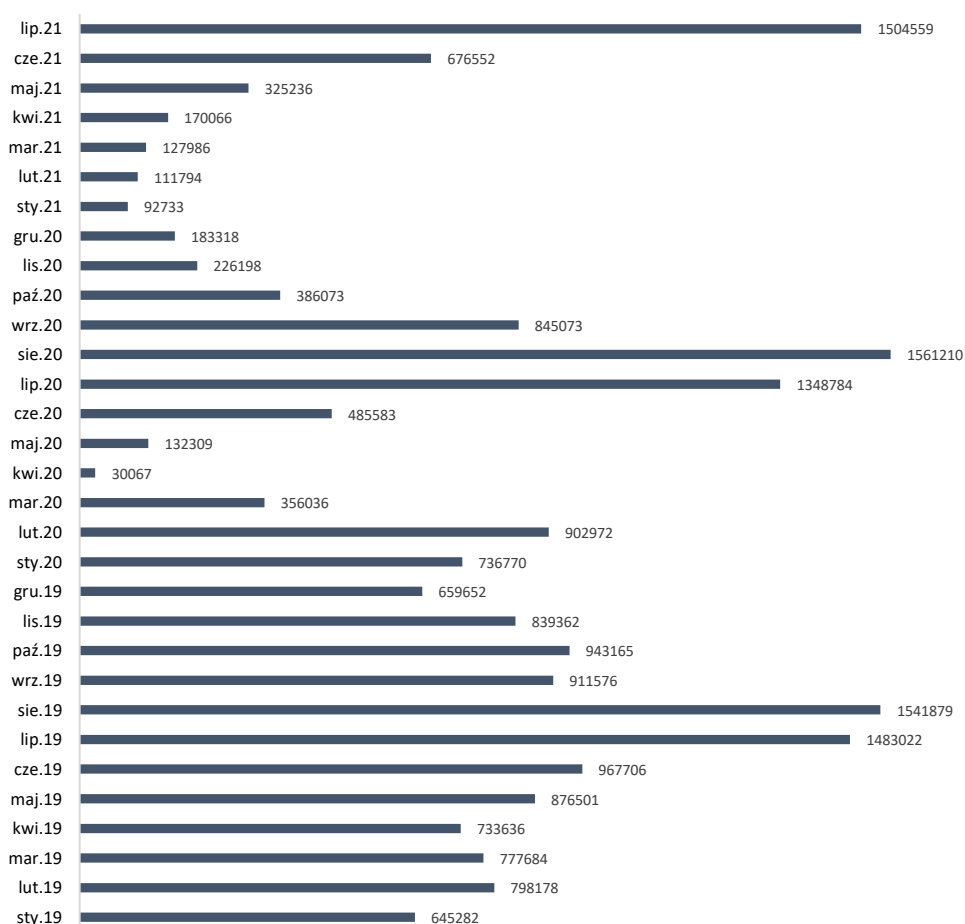
1. Czechy: 8,9% wszystkich noclegów spędzanych w podróży jest realizowanych właśnie w tym kraju. Dodatkowo wiadomo, że Słowacy spędzają tam średnio 3,4 noce.
2. Chorwacja: 5,5% wszystkich noclegów spędzanych w podróży zalicza się do pobytu w Chorwacji. Dodatkowo wiadomo, że Słowacy spędzają tam średnio 7,7 nocy.
3. Włochy: 3,8% wszystkich noclegów spędzanych w podróży Słowacy przesypiają we Włoszech. Dodatkowo wiadomo, że spędzają tam średnio 6,8 noce.

Podróże w obrębie kraju

W 2019 roku zarejestrowano: 8,7 mln wycieczek w obrębie kraju, które obejmowały przynajmniej jeden nocleg. Dla porównania w 2019 wyjazdów zagranicznych było 5,2 mln, co znaczy, że Słowacy znacznie częściej wybierają podróże w obrębie swojego państwa.

50,6% z wszystkich nocy w podróży jest spędzanych na Słowacji, a ich średnia liczba wynosi: 3,6 (dane pochodzą z 2019 roku).

Wykres 36. Liczba spędzonych nocy na terenie Słowacji

■ liczba nocy spędzonych w obiektach zakwaterowania przez Słowaków w obrębie Słowacji

Źródło: Eurostat (Dane z 2021 roku)

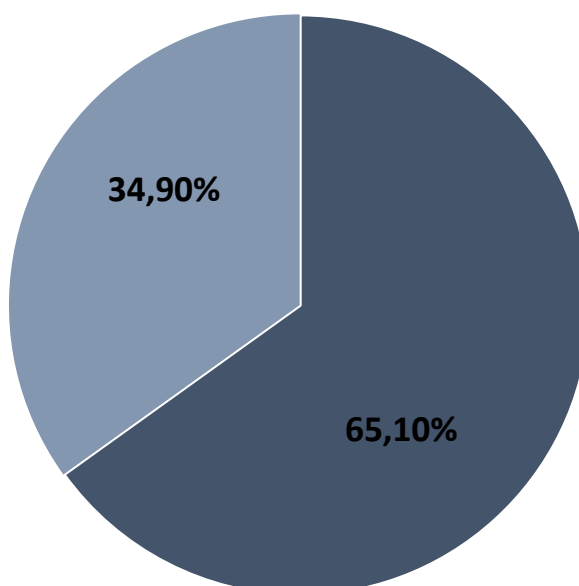
Na wykresie można zauważyć znaczny spadek podróży po kraju, który nastąpił po ogłoszeniu kwarantanny (kwiecień 2020). Co interesujące miesiące letnie wykazują podobną liczbę nocy,

co przed pandemią. Jednak różnica między miesiącami poprzedzającymi wakacje, a lipcem i sierpniem jest dużo większa niż w roku 2019.

Wyjazdy do Polski

Podróże Słowaków do Polski mają w większości charakter jednodniowych wizyt. W 2020 roku stanowili oni 11,1% wszystkich jednodniowych odwiedzających (3 miejsce po Czechach). Łącznie odwiedzili Polskę tylko na jeden dzień około 5 mln razy. Dla porównania: jako turyści z co najmniej 1 noclegiem odwiedzili Polskę mniej niż 1 mln (dane na 2020 rok).

Wykres 37. Struktura podróży turystów Słowackich do Polski według długości pobytu w 2020 roku

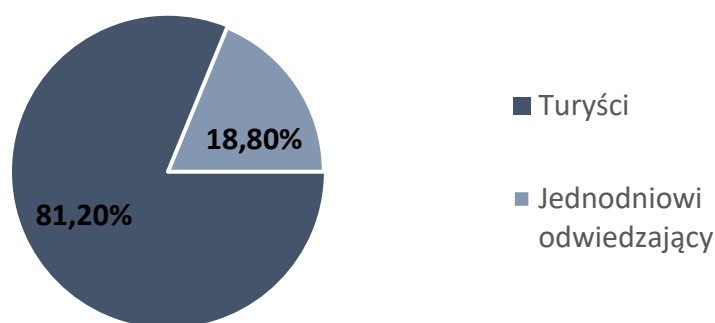
Źródło: GUS (Raport z 2021 – Turystyka w 2020 – zawiera dane z 2020 roku).

Dane pokazują, że 35% Słowaków decyduje się na dłuższy pobyt w Polsce (5 dni lub więcej), natomiast zdecydowana większość, bo aż 65% zadeklarowała, że spędziła w Polsce od 2 do 4 dni.

Wydatki

Na pojedynczy wyjazd za granicę przeznaczano: 500 USD. W skali roku (2019) dla wszystkich wyjazdów zagranicznych wydano: 2,6 mld USD.

Wykres 38. Całość wydatków na podróże zagraniczne z 2019 roku

Źródło: Eurostat (Raport z 2019 roku)

Na wykresie widać, że 81% całości wydatków na podróże zagraniczne jest pokrywanych przez turystów, czyli to oni wydają najwięcej, natomiast 19% wydatków generują jednodniowi odwiedzający.

Wykres 39. Kwota przeznaczona na 1 noc

Źródło: Eurostat (Raport z 2021 roku – zawiera dane z 2019 roku)

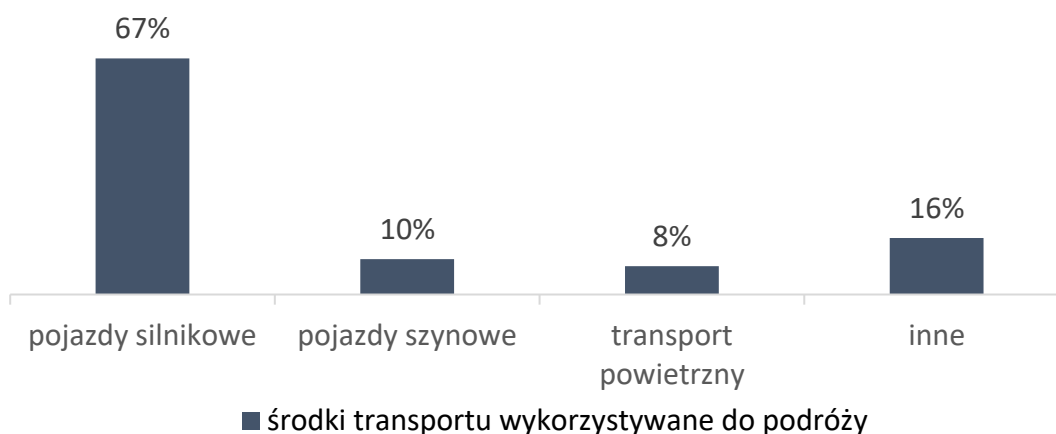
Powyższy wykres pokazuje, że Słowacy najwięcej za jedną noc (wśród najczęściej odwiedzanych przez nich krajach) płacą we Włoszech (93 Euro), następnie znajduje się Chorwacja (67 Euro) i na końcu Czechy (50 Euro).

Słowacy łącznie w 2020 roku jako jednodniowi odwiedzający wydali: **1,6 mld zł** na podróże do Polski. Wśród Słowaków zarejestrowano najmniejszy spadek wydatków w stosunku do roku poprzedniego.

Środki transportu

Dane z 2014 roku pokazują, że głównym środkiem transportu wykorzystywanym do podróży były pojazdy silnikowe i stanowiły 67% wszystkich środków. Następnie znajdowały się pojazdy szynowe z 10%, transport powietrzny z 8%, a 16% stanowią wszelkie inne dostępne środki służące do przemieszczania się.

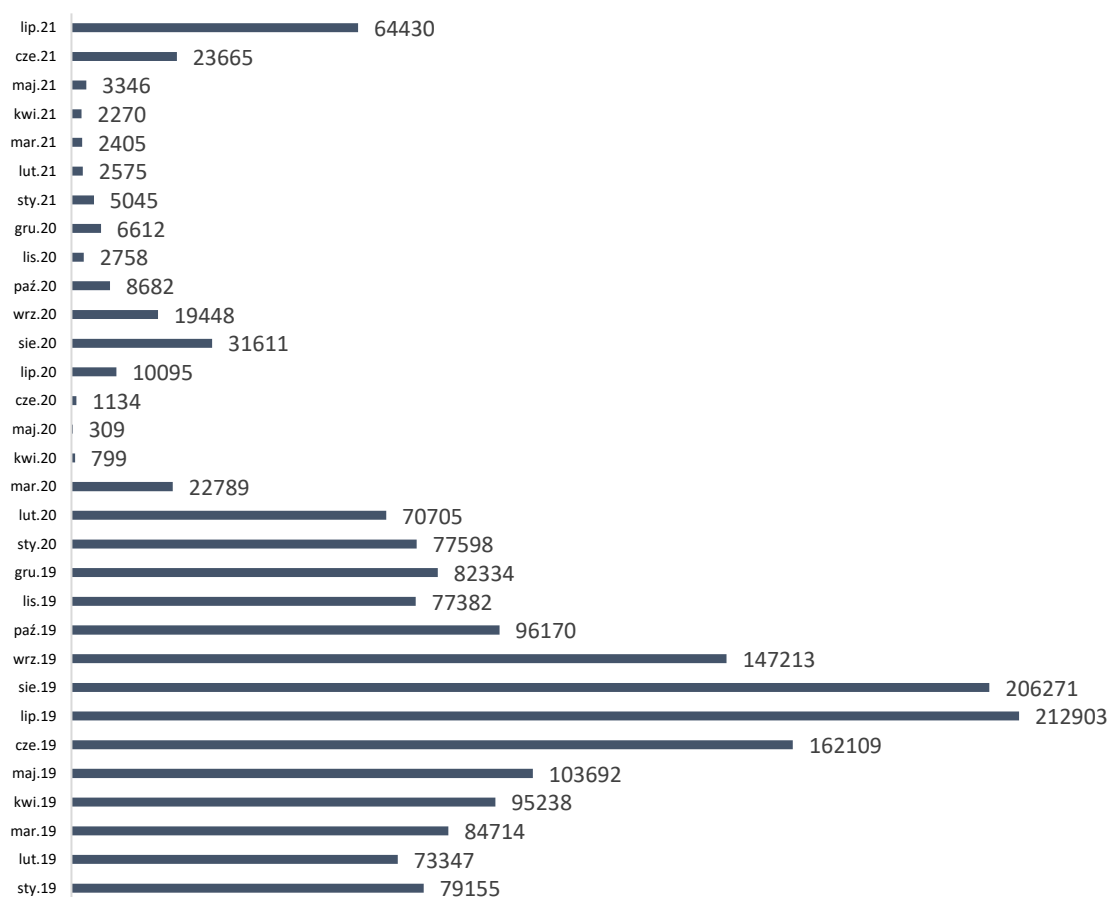
Wykres 40. Środki transportu wykorzystywane do podróży

Źródło: Eurostat (Raport z 2016 roku – zawiera dane z 2014 roku)

Na poniższym wykresie można zauważyć nagły spadek liczby pasażerów, który nastąpił po wybuchu pandemii COVID-19. W przeciwieństwie do podróży po kraju (liczba nocy w podróży z lipca 2021 dorównywała tym sprzed pandemii), liczba pasażerów w miesiącach letnich nie osiąga poziomu z 2019 roku. Można wysnuć przypuszczenie, że część Słowaków zrezygnowała z podróży zagranicznych na rzecz tych w obrębie swojego państwa.

Wykres 40. Liczba pasażerów transportu powietrznego

■ liczba pasażerów transportu powietrznego, którzy opuszczają Słowację

Źródło: Eurostat (Dane z 2021 roku)

Aneks: wybrane tabele wynikowe